

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Αττική ερυθρόμορφη αγγειογραφία της αρχαϊκής εποχής

Ενότητα 2: Άλλοι αγγειογράφοι δίγλωσσων αγγείων
- Πρωτοπόροι (520 - 500 π.Χ.) (Μέρος Α)

Ευρυδίκη Κεφαλίδου

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

ΙΑ 31: Αττική
ερυθρόμορφη
αγγειογραφία
της αρχαϊκής
εποχής

Μάθημα 2

Ευρυδίκη
Κεφαλίδου

Εικόνα 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **Αγγειογράφοι δίγλωσσων αγγείων:
Ψίαξ, Πασέας και άλλοι**
- **Εμπόριο αττικών αγγείων στην Ετρουρία**
- **Επιγραφές «Καλών»**
- **Οι Πρωτοπόροι – Α΄: Ευφρόνιος**

Άλλοι αγγειογράφοι δίγλωσσων αγγείων: Περ. 520- 500 π.Χ.

Ψίαξ και Πασέας

Ο Ψίαξ ...

Υπογράφει σε δύο αλάβαστρα που κατασκεύασε ο κεραμέας Ίλιнос, αλλά αναγνωρίζουμε το χέρι του και σε αμφορείς του κεραμέα Ανδοκίδη

Πρέπει να άρχισε να ζωγραφίζει γύρω στο 520 π.Χ., αρχικά στον μελανόμορφο ρυθμό, κατόπιν έκανε δίγλωσσα και ερυθρόμορφα αλλά χρησιμοποίησε και άλλες τεχνικές

Ζωγράφιζε για σχεδόν 20 χρόνια, μέχρι το περ. 500 π.Χ.

Συνολικά του αποδίδονται περίπου 60 σωζόμενα αγγεία, ενώ ακόμη 40 αγγεία θεωρείται ότι είναι έργα μαθητών του ή του κύκλου του

Αλάβαστρο στην Καρλορούη
ΗΙΛΙΝΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕΝ
ΦΧΙΑΧΣ ΕΓΡΑΦΣΕΝ

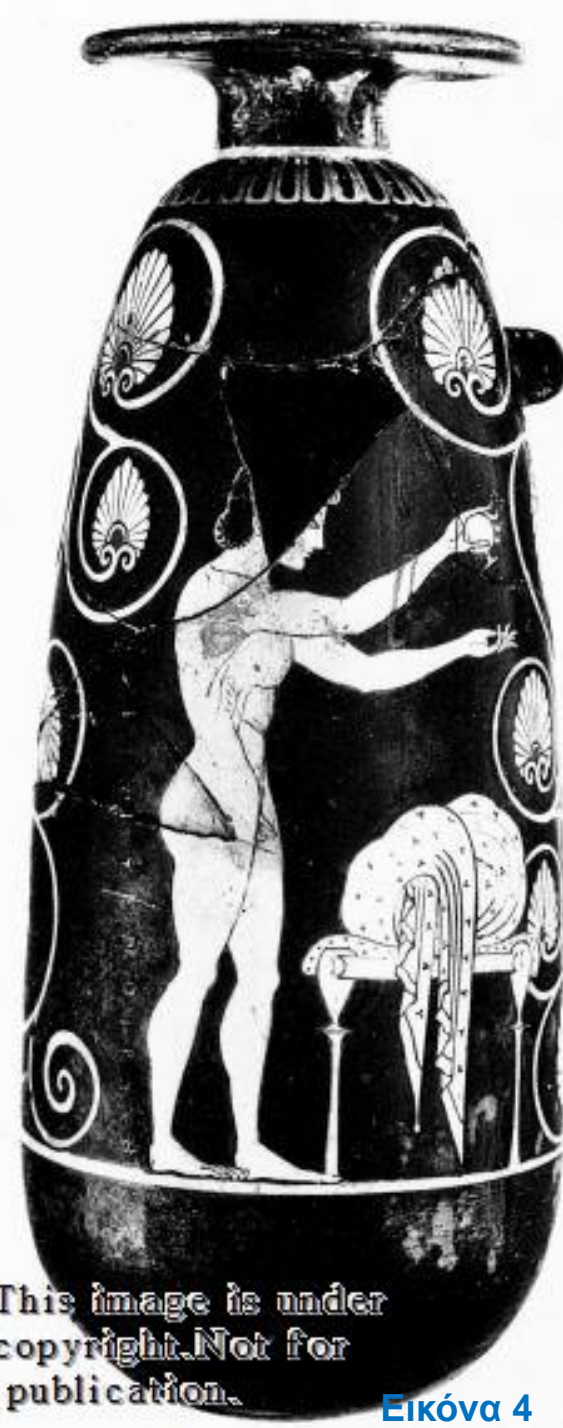

This image is under
copyright. Not for
publication.

Εικόνα 2

Εικόνα 3

This image is under
copyright. Not for
publication.

Εικόνα 4

This image is under copyright. Not for publication.

Αλάβαστρο στην Οδησσό (σχέδιο του j. Beazley)

Σκύθης με *ἀναξυρίδες* (‘παντελόνι’), σκυθικό κάλυμμα κεφαλιού (*άλωπεκίς*), τόξο (ήταν δεινοί τοξότες λένε οι γραπτές πηγές – κυρίως ο Ηρόδοτος).

Εικόνα 5

ΑΛΑΒΑΣΤΡΑ από αλάβαστρο (λίθινα), πηλό
(μελανόμορφο κορινθιακό και
ερυθρόμορφο αττικό) και γυαλί

Εικόνα 6

Εικόνα 7

Εικόνα 8

Εικόνα 9

Εικόνα 10

Ψίαξ

Αμφορέας στο Βρετανικό Μουσείο.
Περίεργο και σπάνιο σχήμα =
μόνο 3 τέτοιοι είναι γνωστοί =
οι λαβές φθάνουν ως το χείλος
Υπογράφει ο κεραμέας Ανδοκίδης
(γραπτή υπογραφή στο πάνω μέρος
του χείλους)

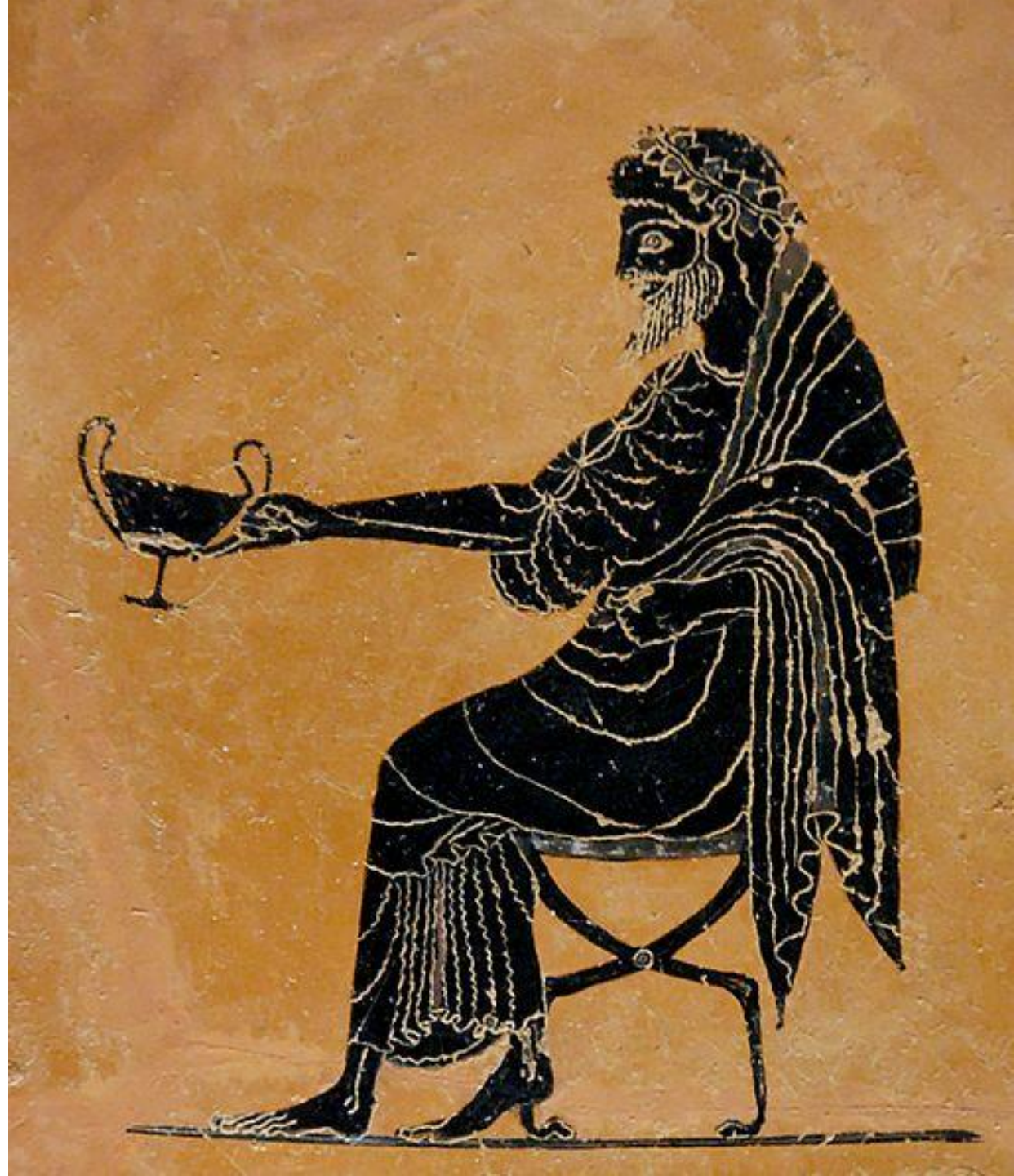
Εικόνα 12

Εικόνα 11

Ψίαξ

Πινάκιο
Φροντισμένες χαράξεις
στα μελανόμορφα

Εικόνα 13

Εικόνα 14

Ψίαξ
Αμφορέας

Εικόνα 15

Ψίαξ Δίγλωσσο παράδειγμα (επιγραφές =Ηρακλής, Ιόλαος, Ερμής) = σίγουρα από το ίδιο χέρι

Εικόνα 16

Εικόνα 17

Ψίαξ

Τα φυτικά κλπ. κοσμήματα
πολλών αγγείων του
είναι ακόμη μελανά

Εικόνα 18

Εικόνα 19

Ψίαξ

➔
Στα ερυθρόμορφα του
αποδίδει ωραία τα ενδύματα
Αλλά δεν είναι τόσο καλός
στην απόδοση της ανατομίας

*Βλ. την κοιλιά του μεσαίου
πολεμιστή και τη μη επιτυχή
προσπάθεια απόδοσης του
ποδιού σε όψη τριών τετάρτων*

Εικόνα 20

Εικόνα 21

Εικόνα 22

Σε άλλη κύλिका, στο Μόναχο,
πετυχαίνει τη βράχυνση του ποδιού

Εικόνα 23

Not for publication.

Ψίαξ. Κύρια όψη αμφορέα στην Φιλαδέλφεια, Η.Π.Α. Δηλιακή Τριάδα = πρωτοεμφανίζεται το θέμα αυτή την εποχή (530-520 π.Χ.), ίσως σε σχέση με ιστορικά γεγονότα: προσπάθεια Πεισίστρατου να επηρεάσει το θρησκευτικό κέντρο των Ιώνων, τη Δήλο. Έκανε και μερική κάθαρση της Δήλου και βοήθησε στην Ιωνική επανάσταση ... Οι Δηλιακές τριάδες σταματούν γύρω στο 470 π.Χ.

Ψίαξ. Πίσω όψη αμφορέα στην Φιλαδέλφεια, Η.Π.Α
(σκυθική αλωπεκίς αλλά όχι σκυθικά ρούχα .... «θρακικές μπότες»)

Ψίαξ

Μαστός
στο Μουσείο Getty

Εικόνα 27

Εικόνα 26

Ψίαξ

Εικόνα 28

Άλλες τεχνικές – 1

Κύλικα στο Μουσείο Getty

Νέοι και νέες

Χρησιμοποιείται παράλληλα εγχάρακτη διακόσμηση και πρόσθετο άσπρο χρώμα.

Εικόνα 29

Ψίαξ Άλλες τεχνικές – 2

Το εξωτερικό μιας κύλικας με κοραλλί επίχρυσμα
Περσέας με *άρπη* (καμπύλο μαχαίρι) και *κύβιση* (‘ταγάρι’)

Ζωγραφίζει και αγγεία
λευκού βάθους, όπως αυτό το
πινάκιο. Ωστόσο, οι μορφές
δεν είναι με περίγραμμα
αλλά με την
μελανόμορφη τεχνική

Ψίαξ

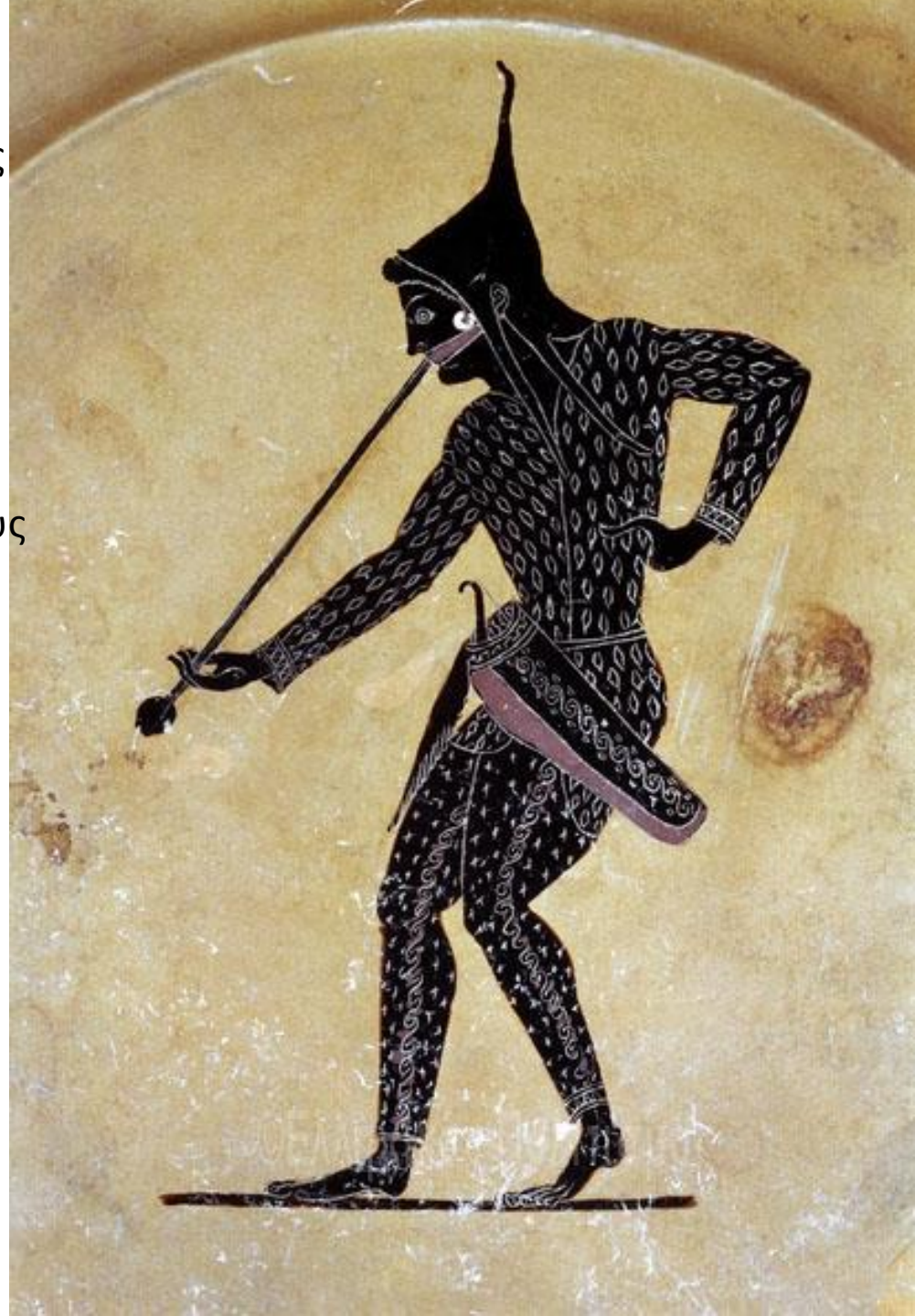
Πινάκιο στο Βρετανικό Μουσείο—λευκό βάθος
Σκύθης τοξότης με σάλπιγγα και φορβειά
(ιμάντας προσάρτησης πνευστών οργάνων).

Πολλοί Σκύθες εικονίζονται σε αττικά αγγεία
του β' μισού του 6^{ου} αιώνα π.Χ.

Ο Πεισίστρατος έφερε Σκύθες ως μισθοφόρους
και τους χρησιμοποιούσε
στην Αθήνα ως όργανα αποκατάστασης
της τάξης (σαν «αστυνομικούς»).

Αυτό διήρκησε από τα μέσα του 6ου αι. π.Χ.
ως περίπου το 514 π.Χ.,
όταν η εξάπλωση των Περσών
απέκοψε τις επικοινωνίες με τη Σκυθία.

Στην αττική αγγειογραφία οι Σκύθες τοξότες
εμφανίζονται με τη σκυθική αμφίεση,
χωρίς όμως τα συνήθη γένια των Σκυθών.

Δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον
για αγγεία μικρού μεγέθους
Γενικά είναι λεπτολόγος και
σχεδιάζει κομψές μορφές
Κύαθος με λευκό βάθος

Εικόνα 34

Κύαθος

Δεν είναι ελληνικό
σχήμα ...

... αλλά ετρουσκικό, που το αντιγράφουν ήδη από καιρό οι αττικοί κεραμίστες
Πρώτος μιμήθηκε το σχήμα ο Νικοσθένης και το εργαστήριό του

Εικόνα 35

Εικόνα 36

Ετρουσκικός (αριστερά) και αττικός κύαθος

Άλλο ετρουσκικό σχήμα που μιμήθηκαν οι αττικοί κεραμίστες: **Νικοσθενικός αμφορέας ...**
και μάλιστα το προόριζαν κυρίως για εξαγωγή =
οι πιο πολλοί Νικοσθενικοί αμφορείς βρέθηκαν στο Cerveteri της Ετρουρίας !

Ετρουσκικός
αμφορέας

Αττικός Νικοσθενικός αμφορέας

Επίσης ετρουσκικής έμπνευσης = ο μόνωτος κάνθαρος

Ετρουσκικός μόνωτος κάνθαρος

Εικόνα 39

Αττικός μόνωτος κάνθαρος

Εικόνα 40

143053062

ΑΤΤΙΚΑ ΑΓΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΤΡΟΥΡΙΑ - ΕΜΠΟΡΙΟ

Αττικά αγγεία άρχισαν να βρίσκονται σε ετρουσκικούς τάφους από αρχές του 18^{ου} αιώνα

Οι πρώτοι συλλογείς τα θεωρούσαν ετρουσκικά αλλά μέχρι το τέλος του 18^{ου} αιώνα είχαν καταλάβει ότι ήταν αττικά.

Το 1828-1829 ήρθαν στο φως οι τάφοι στο Vulci με χιλιάδες αγγεία, που ξεπέρασαν κατά πολύ εκείνα που είχαν βρεθεί στην Αττική μέχρι τότε. Οι ειδικοί άρχισαν να το ξανασκέφτονται!

«Κατακλυσμός» αγγείων ... αλλά ήταν προφανές ότι είχαν κυρίως ελληνικά θέματα και ελληνικές επιγραφές.

Σκέφτηκαν λοιπόν ότι δεν μπορεί να είχαν ταξιδέψει τα αγγεία αλλά οι αγγειογράφοι ... και υπέθεσαν την ύπαρξη αττικών εργαστηρίων είτε στην ίδια την Ετρουρία είτε στις κοντινές αποικίες της Κάτω Ιταλίας.

Το Vulci πάντα κυριαρχεί αλλά πολλά αγγεία βρέθηκαν και σε άλλες θέσεις της Ετρουρίας, π.χ. στην Ταρκύνια, το Cerveteri, το Orvieto, το Chiusi και αλλού.

Σήμερα ξέρουμε πια με βεβαιότητα ότι τα αγγεία έγιναν στην Αθήνα και την Αττική και αποτελούσαν σημαντικό εξαγωγικό προϊόν.

Etruscans and Greeks in Italy

Εικόνα 41

- Etruscan Centres
  - Greek Foundations
1 Arretium (Arezzo)	13 Neapolis (Naples)
2 Velathri (Volterra)	14 Poseidonia (Paestum)
3 Curtuns (Cortona)	15 Metapontion (Metaponto)
4 Perusia (Perugia)	16 Taras (Taranto)
5 Camars/Clevsin/Clusium (Chiusi)	17 Kroton (Crotone)
6 Rusellae (Roselle)	18 Rhegion (Reggio di Calabria)
7 Vatluna (Vetulonia)	19 Zankle (Messina)
8 Velsna/Volsinii (Orvieto)	20 Tauromenion (Taormina)
9 Velch/Vulci (Vulci)	21 Katana (Catania)
10 Tarchuna/Tarquinius (Tarquinia)	22 Syrakousai (Syracuse)
11 Cisca/Caere (Cerveteri)	23 Akragas (Agrigento)
12 Veii (Veio)	24 Selinus (Selinunte)
	25 Segesta

Εικόνα 42

Σημαντικό ζήτημα: τι σήμαιναν για τους Ετρούσκους, γιατί τα αγόραζαν?

Οι Ετρούσκοι είχαν πολλά στοιχεία εξελληνισμού αλλά πάντως δεν μιλούσαν ελληνικά - άρα τι νόημα είχαν οι ελληνικές επιγραφές?

Και τι νόημα είχαν για αυτούς οι ελληνικές σκηνές, π.χ. ο Ετρούσκος έτρωγε μαζί με τη γυναίκα του ... και όταν έβλεπε τα συμπόσια που εικονίζουν είτε μόνο άνδρες είτε άνδρες και εταίρες ... τι καταλάβαινε?

Και τι καταλάβαινε από τις ομοερωτικές παραστάσεις (οι οποίες ούτε ή άλλως δεν ήταν στη μόδα σε όλον τον ελληνικό κόσμο ούτε παντού το ίδιο αποδεκτές) ?

Εικόνα 44

Εικόνα 43

Ποιά ήταν η αξία αυτών των διακοσμημένων πήλινων αγγείων?

Ποιά κοινωνικά/ οικονομικά στρώματα των Ετρούσκων τα αγόραζαν?

Ο κρατήρας π.χ. του Ευφρόνιου (περίπου 515 π.Χ.) αγοράστηκε από το MMA για 1.200.000 \$ το 1972 (μέσω Ελβετού εμπόρου έργων τέχνης – R. Hecht) και βρέθηκε στο Cerveteri (και τώρα πλέον γύρισε στην Ιταλία – Ρώμη - 2008)

Εικόνα 45

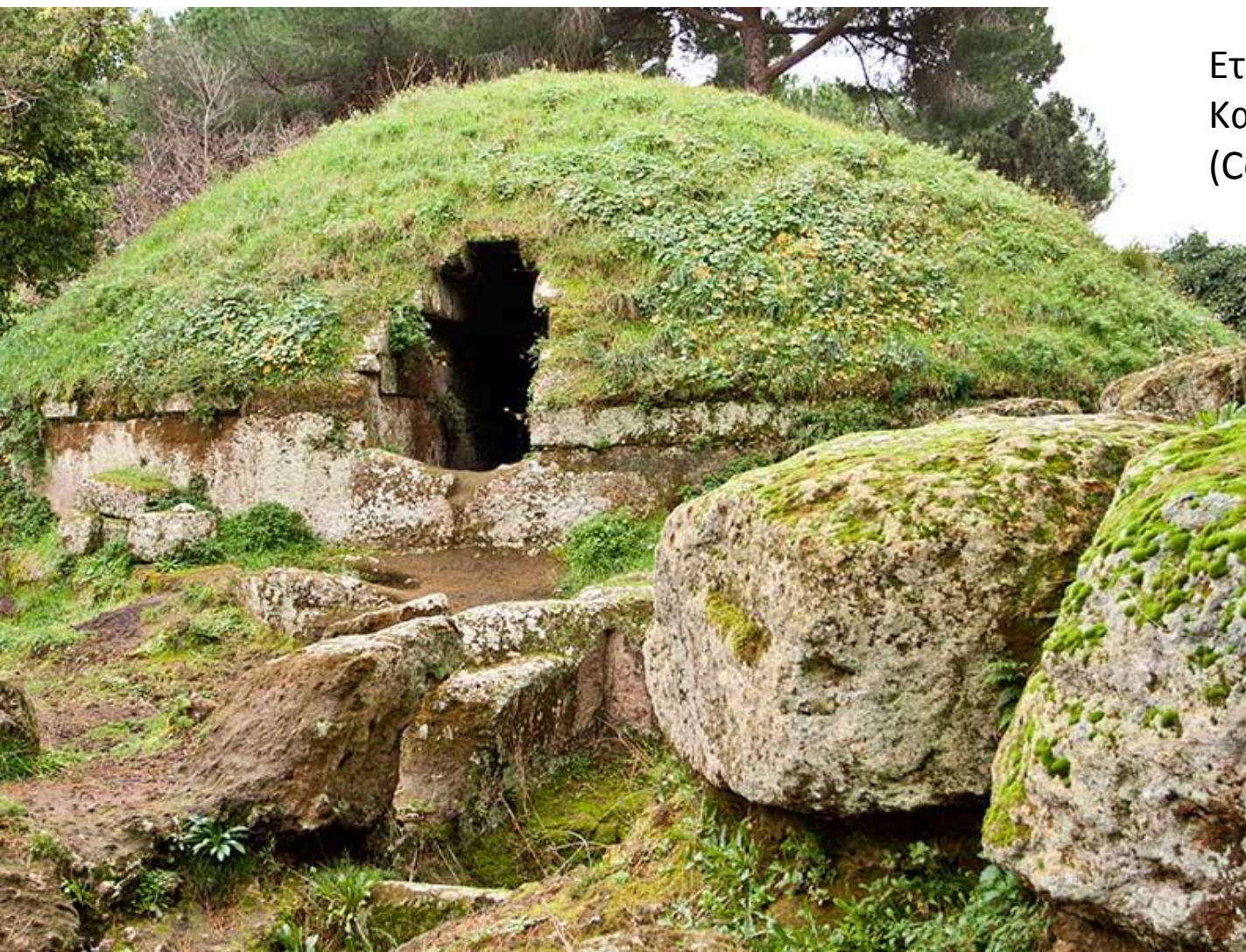
Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι ο Ετρούσκος που τον αγόρασε τον 6ο αιώνα π.Χ. πούλησε όλη την περιουσία του για να τον αποκτήσει!

Ορισμένοι αρχαιολόγοι, όπως ο Michael Vickers, είπαν ότι τα αρχαία αγγεία ήταν πολύ φτηνά και μάλιστα ταξίδευαν στην Ετρουρία όχι ως εμπόρευμα καθεαυτά αλλά ως 'σαβούρα' (έρμα) των πλοίων που μετέφεραν πραγματικά εμπορικά αγαθά, π.χ. λάδι, μέταλλα, δημητριακά κλπ.

Θεωρούν ότι τα αγόραζαν οι φτωχοί Ετρούσκοι που δεν μπορούσαν να αγοράσουν τα ασημένια και χρυσά σκεύη – γι' αυτό τα έβαζαν και στους τάφους τους, σαν φτωχά υποκατάστατα για τους νεκρούς.

Δεν μπορούμε να πούμε με σιγουριά εάν οι πλούσιοι ετρουσκικοί τάφοι είχαν όντως πολλά μεταλλικά αγγεία γιατί ελάχιστοι τάφοι έχουν μείνει άθικτοι από τις μαζικές συλήσεις που έγιναν εκεί τον 18^ο και 19^ο αιώνα.

Οι αρχαιοκάπηλοι μάλιστα άρπαζαν τα πολύτιμα αγγεία και άφηναν πίσω τα πήλινα – αυτά άρχισαν να τα μαζεύουν και να τα πουλάνε μόνο όταν άρχισαν να τα ζητούν οι συλλέκτες....

Ετρουσκικό νεκροταφείο
Καίρη
(Cerveteri)

Ετρουσκικό νεκροταφείο
Καίρη (Cerveteri)

Εικόνα 47

Εικόνα 48

Ετρουσκικό νεκροταφείο
Καίρη (Cerveteri)

Ένας από τους σπάνιους άθικτους ετρουσκικούς τάφους, ο Regolini-Galassi στο Cerveteri βρέθηκε το 1836 και έδωσε πάνω από 200 χρυσά και ασημένια σκεύη (σήμερα στο Μουσείο Βατικανού)
Αλλά αυτός ο τάφος είναι του 7ου αιώνα π.Χ. και θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι παλαιότερος από την εποχή που μας ενδιαφέρει και ότι αργότερα κάποιος νόμος ή κάποιου άλλου είδους κοινωνικοπολιτική πίεση έκανε 'μη εφικτή' την τοποθέτηση πολύτιμων αγγείων στους τάφους.

Ετρουσκικό νεκροταφείο
Καίρη (Cerveteri)

Εικόνα 50

Εικόνα 51

Ετρουσκικοί λαξευτοί τάφοι

Εικόνα 52

Σημαντική μαρτυρία για το θέμα αυτό είναι η ετρουσκική ταφική ζωγραφική, που δεν τη έλαβε υπόψη του ο Vickers

Βλέπουμε στις τοιχογραφίες εικόνες **κυλικείων** (έπιπλα για τις κύλικες) που έχουν και πήλινα και μεταλλικά αγγεία

ΕΔΩ = Tomba dei vasi dipinti, περ. 500 π.Χ. = Μεταλλικός ελικωτός κρατήρας, 2 αττικοί μελανόμορφοι αμφορείς και 2 αττικές μελανόμορφες κύλικες

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΣΕ ΑΤΤΙΚΑ ΑΓΓΕΙΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΣΕ ΕΤΡΟΥΣΚΙΚΟΥΣ ΤΑΦΟΥΣ

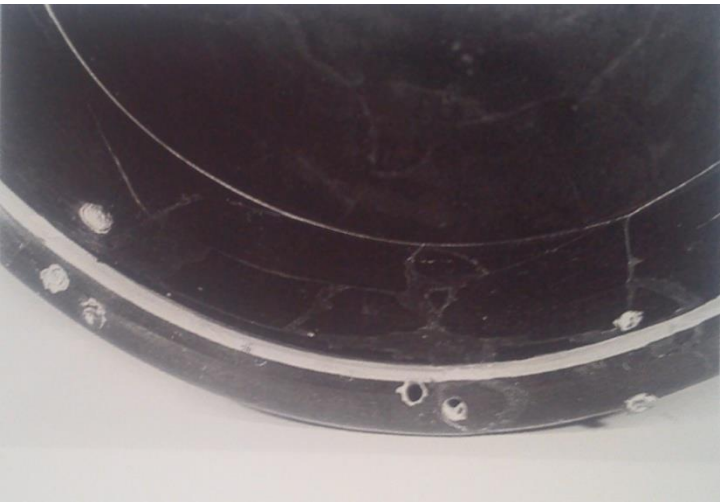
Αν ήταν τόσο φτηνά γιατί έμπαιναν στον κόπο να τα επισκευάζουν ξανά και ξανά?

Υποστηρίχθηκε η άποψη ότι δεν τα επισκεύαζαν οι Ετρούσκοι αλλά ότι είχαν φτάσει εξ αρχής στην Ετρουρία ως μεταχειρισμένα – επισκευασμένα και άρα πολύ φτηνά.

Ίσως όμως ένα γραπτό αγγείο, ακόμη και επισκευασμένο, να ήταν λίγο πιο ακριβό από ένα ακόσμητο.

Και τι σημαίνει επισκευασμένο? Θα μπορούσε να ξαναχρησιμοποιηθεί?

Αν ναι, αν δηλαδή οι αρχαίοι κεραμείς έκαναν υδατοστεγείς τις ενώσεις βάζοντας κασσίτερο, όπως και οι σύγχρονοι, τότε η έννοια του επισκευασμένου-μεταχειρισμένου αλλάζει.

Εικόνα 54

Εικόνα 55

**Το βέβαιο είναι ότι υπήρχε
μεγάλη ζήτηση αττικών αγγείων στην Ετρουρία.**

**Αυτό φαίνεται και από την προσαρμογή
των αττικών κεραμέων
στις ανάγκες / προτιμήσεις
της ετρουσκικής αγοράς.**

Πασέας: επίσης αξιόλογος ζωγράφος δίγλωσσων αγγείων
αλλά και καθαρά ερυθρόμορφων

Κυρίως =
Πινάκια
και κύλικες

Η ακμή του:
περ. 520-510 π.Χ.

Αθηνά, Αίας, Κασσάνδρα

Εικόνα 57

Πασέας

Πινάκιο
Θησέας και
Μινώταυρος

Πασέας
Πινάκιο – Ηρακλής, Ερμής, Κέρβερος

Πασέας:

Πινάκιο με ιππέα που φορά σκυθικό ένδυμα

Επιγραφή:

«Μιλτιάδης Καλός» =

Ο Μιλτιάδης είναι όμορφος

Μήπως πρόκειται για τον γνωστό Μιλτιάδη, νικητή αργότερα της μάχης του Μαραθώνα?

Αυτήν την περίοδο ο Μιλτιάδης ήταν περίπου 25 ετών και βρισκόταν σε στρατιωτικές επιχειρήσεις στη Θράκη – αλλά εδώ ο ιππέας δεν φορά θρακικό ένδυμα

Οι επιγραφές των Καλών είναι συχνές σε αγγεία μελανόμορφα και ερυθρόμορφα για έναν περίπου αιώνα (περ. 550 - 450 π.Χ.).

Με μεγαλύτερη συχνότητα εμφανίζονται σε κύλικες που χρονολογούνται λίγο πριν και λίγο μετά το 500 π.Χ.

Καλός σημαίνει όμορφος και είναι ένας τρόπος έκφρασης θαυμασμού για τους ωραίους νέους της Αθήνας .

ΚΛΕΟΜΕΛΟΣ ΚΑΛΟΣ

ΗΙΠΠΟΔΑΜΑΣ ΚΑΛΟΣ

Έχουν σωθεί πάνω από 200 επιγραφές Καλών, οι οποίες όμως πολύ σπάνια έχουν σχέση με την εικονιζόμενη παράσταση

Εικόνα 62

Υπάρχουν και λίγες (περ. 30) επιγραφές που αναφέρονται σε ωραίες γυναίκες (ΚΑΛΗ). Μάλλον όμως αυτές δεν ήταν κυρίες της καλής κοινωνίας αλλά εταίρες

ΚΑΛΙΣΤΑΝΘΕ ΚΑΛΗ

Εικόνα 63

Εικόνα 64

Μερικές επιγραφές
Είναι γενικόλογες

Η Ο ΠΑΙΣ ΚΑΛΟΣ (ὁ παῖς καλός)

Το αγόρι είναι όμορφο

Εικόνα 66

Εικόνα 65

Ορισμένα ονόματα Καλών συνδέονται ιδιαίτερα με συγκεκριμένα κεραμικά εργαστήρια ή συγκεκριμένους αγγειογράφους. Για παράδειγμα, ο Ζωγράφος του Αντιμένη ονομάστηκε έτσι επειδή σε πολλά αγγεία του γράφει **ANTIMENEΣ ΚΑΛΟΣ**

This image is under copyright. Not for publication.

Εικόνα 67

ΔΟΡΙΣ ΕΓΡΑΦΣΕΝ

**ΚΑΛΙΑΔΕΣ
ΕΠΟΙΕΣΕΝ**

ΗΕΟΣ

ΜΕΜΝΟΝ

**ΗΕΡΜΟΓΕΝΕΣ
ΚΑΛΟΣ**

[W?]ΕΝΕΜΕΚΝΕΡΙΝΕ

Ορισμένες από τις επιγραφές των Καλών μπορεί να γινόταν επί παραγγελία (δηλ. για να χαριστεί στο αγγείο στο συγκεκριμένο άτομο).

Σε ελάχιστες περιπτώσεις οι Καλοί μας είναι γνωστοί και από άλλες ιστορικές πηγές και έτσι μας βοηθούν στην ακριβέστερη χρονολόγηση των αγγείων που φέρουν το όνομά τους.

Ο «Μιλτιάδης Καλός» του Πασέα, αν είναι ο γνωστός, είναι λίγο μεγάλος (25+ ετών) για να χαρακτηρίζεται Καλός (περ. 10-15 ετών οι Καλοί)

Αλλά δεν υπήρχαν αυστηροί κανόνες ...

Εικόνα 69

Η Ομάδα των Πρωτοπόρων 520-500 π.Χ.

Για πρώτη φορά στην ιστορία των εικαστικών τεχνών του δυτικού πολιτισμού διακρίνουμε ένα «συνειδητό κίνημα», μια συντροφιά καλλιτεχνών, που πρέπει να δούλευαν ο ένας κοντά στον άλλο και να έκαναν παρέα μεταξύ τους, μάλιστα «εικονίζουν» ο ένας τον άλλον στα αγγεία τους!

Κι όλα αυτά τα γνωρίζουμε αποκλειστικά και μόνο από τα αγγεία τους, αφού οι αρχαίοι συγγραφείς ποτέ δεν ασχολούνταν με τους ταπεινούς κεραμίστες!

ΓΕΝΙΚΑ

- Όλοι: αποκλειστικά ερυθρόμορφη τεχνική
- Όλοι: προτιμούν τα συμποσιακά αγγεία μεγάλου μεγέθους (κρατήρες, αμφορείς, υδρίες, ψυκτήρες) αλλά ζωγραφίζουν και μικρά συμποσιακά (π.χ. κύλικες και πινάκια).
- Όλοι: ήταν όχι απλώς εγγράμματοι αλλά ίσως και αρκετά μορφωμένοι = αγαπούν να γράφουν το όνομα τους, τα ονόματα των εικονιζόμενων, στιχάκια, ομιλίες κλπ.

ΓΕΝΙΚΑ

Μια νέα πνοή στον αττικό Κεραμικό με την εξάπλωση του ερυθρόμορφου ρυθμού: νέα σχήματα (ψυκτήρας, στάμνος, κωδωνόσχημος κρατήρας, πελίκη, υδρία-κάλπιν)

Ευφρόνιος

Ευθυμίδης

Φιντίας

Σμίκρος

Ζωγράφος του Σωσία

- Όλοι: εξαιρετικοί σχεδιαστές – μεγάλα ταλέντα
- Όλοι: φθάνουν σε μια πολύ υψηλή ποιότητα ύφους και αφηγηματικότητας
- Σε μερικά έργα τους πετυχαίνουν πολύ δύσκολες στάσεις μορφών, προοπτικές βραχύνσεις, σμικρύνσεις, υποδήλωση τρίτης διάστασης ... όλα σε ένα πολύ οργανικά δεμένο σύνολο.
- Αποδίδουν το άνετο και στάσιμο σκέλος, αυτό δηλαδή που θα κάνουν οι γλύπτες της επόμενης γενιάς με το Παιδί του Κριτία

Ευφρόνιος

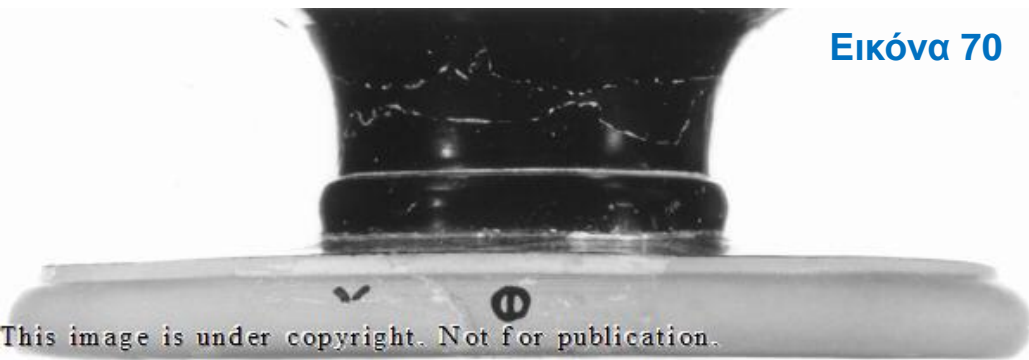
- Πάνω από 25 ενυπόγραφα αγγεία του

Σε περίπου 12 = ΕΓΡΑΦΣΕΝ (τα δέκα σίγουρα, στα 2 λείπει το ρήμα)

Σε περίπου 20 = ΕΠΟΙΗΣΕΝ (ζωγραφισμένα από άλλους αγγειογράφους,
κυρίως από τον Ονήσιμο – μόνο τα δύο από αυτά ίσως είναι
και ζωγραφισμένα από τον ίδιο)

Αυτά που έχουν επιγραφή ΕΓΡΑΦΣΕΝ είναι παλαιότερα: μήπως ως νεαρός ζωγράφιζε
και αργότερα μόνο έπλαθε αγγεία? Στην Ακρόπολη υπάρχει επιγραφή από βάση
αναθήματος του Ευφρόνιου στην Αθηνά Υγεία, περ. 480/475 π.Χ. = μήπως είχε αδυνατίσει
η όρασή του και ήταν πλέον μόνο αγγειοπλάστης?

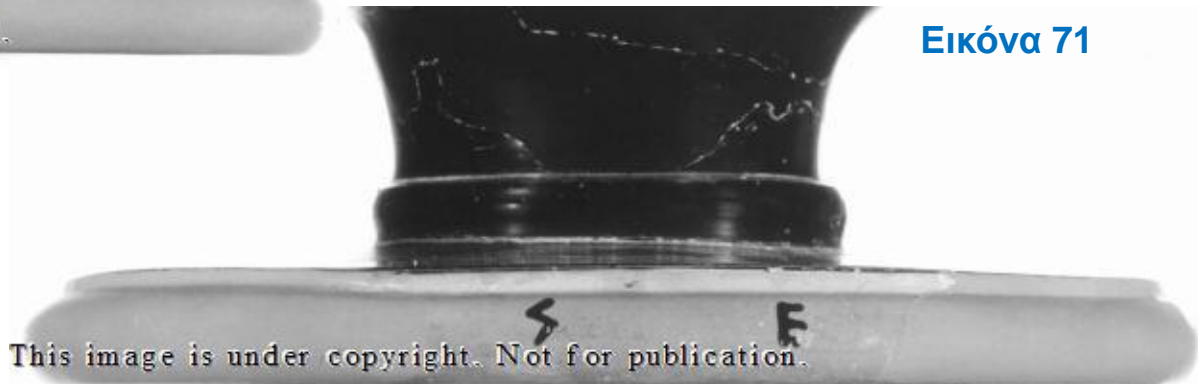
Εικόνα 70

This image is under copyright. Not for publication.

Από κύλινδρο
ζωγραφισμένη από
τον Ονήσιμο

Εικόνα 71

This image is under copyright. Not for publication.

Ευφρόνιος εποίησεν
Σε κύλικα του Ονήσιμου

Εικόνα 72

Εικόνα 73

Ευφρόνιος
Έγραψεν

Καλός
Ερόθεμις

Εικόνα 75

Εικόνα 74

Ευφρόνιος

Κύλικα τύπου Β = νέο σχήμα

Νέο θέμα Α' όψη = για πρώτη φορά:

ο θάνατος του Σαρπηδόνα

Β' όψη = πυρρίχιος χορός

Εικόνα 76

6

Εικόνα 77

Ήταν στην ιδιωτική συλλογή Hunt.
Πουλήθηκε στους Sotheby's της
Νέας Υόρκης το 1990 (για \$742,000)
και δεν ξέραμε σε ποια ιδιωτική
συλλογή βρισκόταν έκτοτε .....

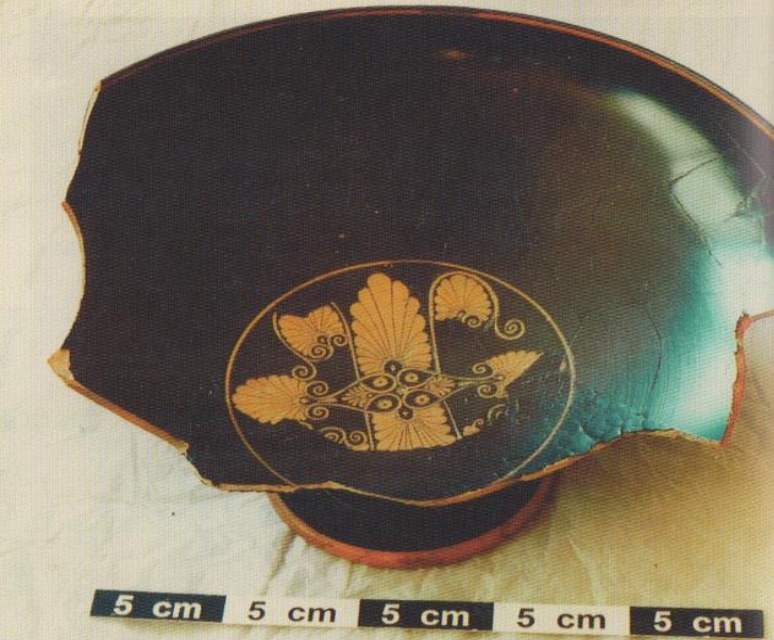

.....μέχρι το 2010, οπότε εμφανίστηκε σε μια προθήκη μουσείου στη Ρώμη...

Last seen in public at a June 1990 auction at Sotheby's in New York, Euphronios' Sarpedon kylix has gone on display at Rome's Villa Giulia museum with no fanfare or public announcement. Making the appearance more significant, the cup has been repaired—fixing the damage done when **a Swiss police officer dropped it** during an inventory of antiquities seized from dealer Giacomo Medici at the Geneva Freeport in 1995.

Now shares a glass case with a handful of other vases in a room dedicated to artifacts returned to Italy by American museums and collectors. Its label, which has no accession number, describes it as coming from the Geneva raid (and doesn't mention that, technically, it's still Medici's property, pending the resolution of his legal cases).

ΥΠΟΓΡΑΦΗ = στη βάση

**Είναι από τα παλαιότερα έργα του
Ευφρόνιου**

Εικόνα 80

Εικόνα 79

Police photos of the kylix after they dropped it

Ο Σαρπηδόνας από τη Λυκία ήταν σύμμαχος των Τρώων, γιός του Δία και της Λαοδάμειας. Ο Δίας θέλησε να τον σώσει αλλά η Ήρα του είπε να μην το κάνει γιατί και άλλοι γιοί θεών είχαν ήδη σκοτωθεί ... θα ήταν άδικο προς τους άλλους.

Έγινε μάχη πάνω από το πτώμα του και οι Έλληνες του πήραν τα όπλα ... Πάντως τελικά ο Δίας έστειλε τον Ύπνο και τον Θάνατο που μετέφεραν το σώμα του στη Λυκία, όπου τάφηκε με τιμές ...

Ο Πάτροκλος πέθανε αργότερα την ίδια μέρα (πάντα κατά την *Ιλιάδα* ...)

Επιγραφές =
ΣΑΡΠΕΔΟΝ
ΔΗΜΟΦΩΝ
ΑΚΑΜΑΣ

(ενδιαφέρον: στην *Ιλιάδα*,
όταν ο Πάτροκλος σκοτώνει
τον Σαρπηδόνα
ο Ακάμας έχει ήδη σκοτωθεί ... άρα ο
Ευφρόνιος είχε υπόψη του άλλη
παράδοση του μύθου)

ΥΠΝΟΣ, ΘΑΝΑΤΟΣ

οι δίδυμοι γιοί της Νύχτας

* Συνήθως φτερωτοί, εδώ όχι ....

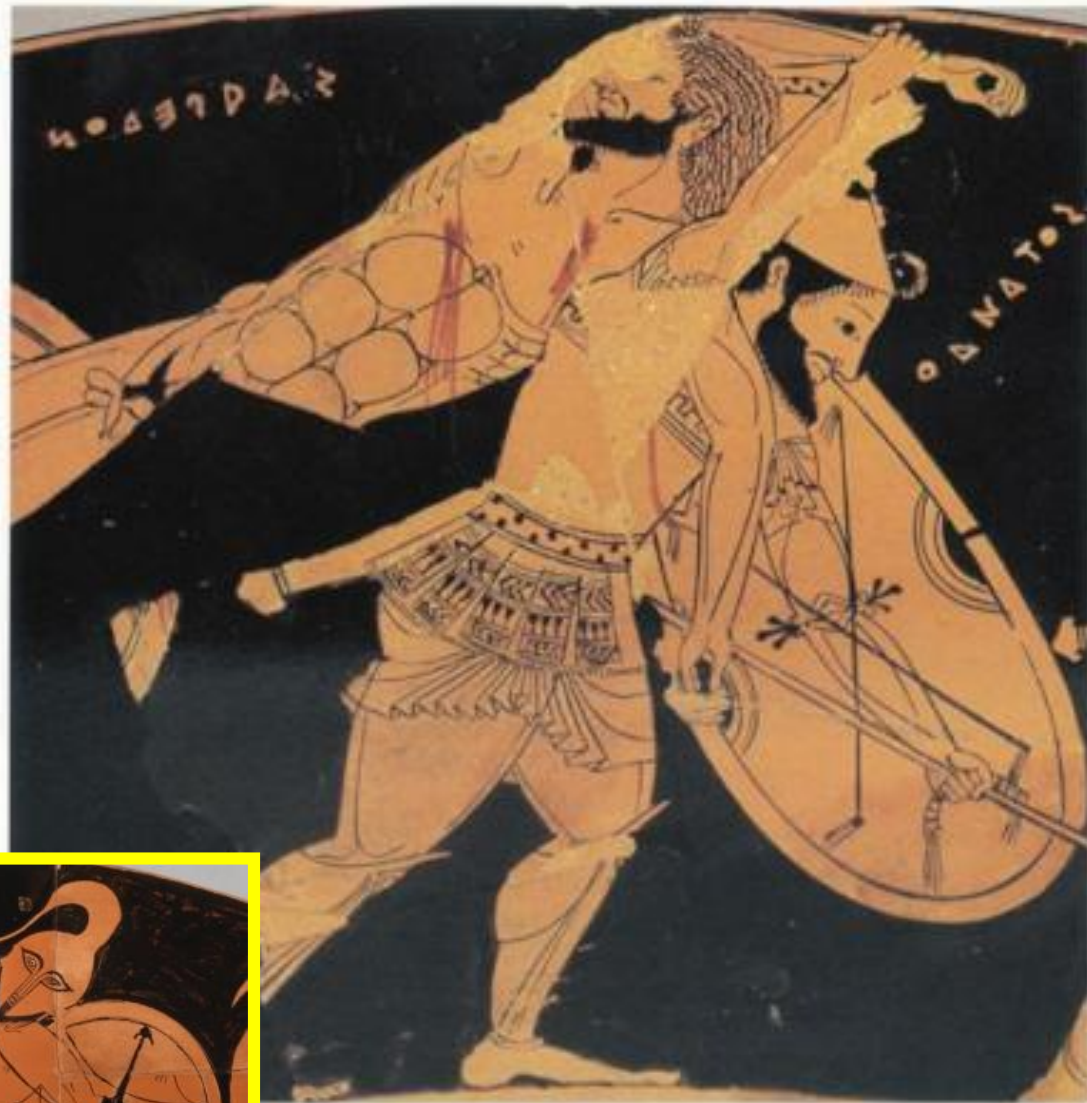
* Συνήθως μεταφέρουν

τους νεκρούς με τα χέρια

εδώ τον σηκώνουν

στους ώμους

Εικόνα 83

Εικόνα 82

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ =
αφημένες στο χρώμα του πηλού =
πολύ δύσκολο και πολύ σπάνιο

Ευφρόνιος

Ενυπόγραφος ψυκτήρας,
Όψιμο έργο του
ΕΥΦΡΟΝΙΟΣ ΕΓΓΡΑΦΣΕΝ

Ενδιαφέρον γυναικείο γυμνό
στην αττική αγγειογραφία –
ωστόσο «πρόβλημα»
με τη σωστή απόδοση
του γυναικείου στήθους ...

Εικόνα 84

Προφανώς είναι εταίρες
και όχι «καθωσπρέπει»
κυρίες: πλαστά (?)
ονόματα
ΣΜΙΚΡΑ, ΠΑΛΑΙΣΤΩ,
ΑΓΑΠΗ

Εικόνα 85

Ο ψυκτήρας σίγουρα ήταν συμποσιακό αγγείο
Συνήθως έμπαινε μέσα στον καλυκωτό κρατήρα ...
το βλέπουμε σε αγγειογραφίες.

Εικόνα 86

Εικόνα 87

Αλλά μερικές φορές χρησιμοποιούνταν και χωρίς τον κρατήρα

Μεγάλη συζήτηση για τη χρήση του ψυκτήρα = αν έβαζαν μέσα χιόνι ή κρύο νερό και τον έβαζαν μέσα στον κρατήρα για να δροσίζει το κρασί ή εάν έβαζαν το κρασί στον ψυκτήρα και χιόνι ή νερό στον κρατήρα

Μάλλον και τα δύο .....

Εικόνα 89

Εικόνα 88

Η Σμίκρα «λέει» (σαν κόμικ): ΤΗΝ ΤΑΝΔΕ ΛΑΤΑΣΣΩ ΛΕΑΓΡΕ

Ερωτικό παιχνίδι του κότταβου ... ήρθε από τη Σικελία στο β' μισό του 6ου αιώνα ... χτυπούν ένα 'σημάδι' με τις τελευταίες σταγόνες του ποτού τους ....

ΣΥΝΗΘΩΣ

A) Δίσκος πάνω σε κοντάρι: κότταβος κατακτός

B) Αγγείο μέσα σε λεκάνη με νερό: κότταβος ἐν λεκάνι

Εικόνα 90

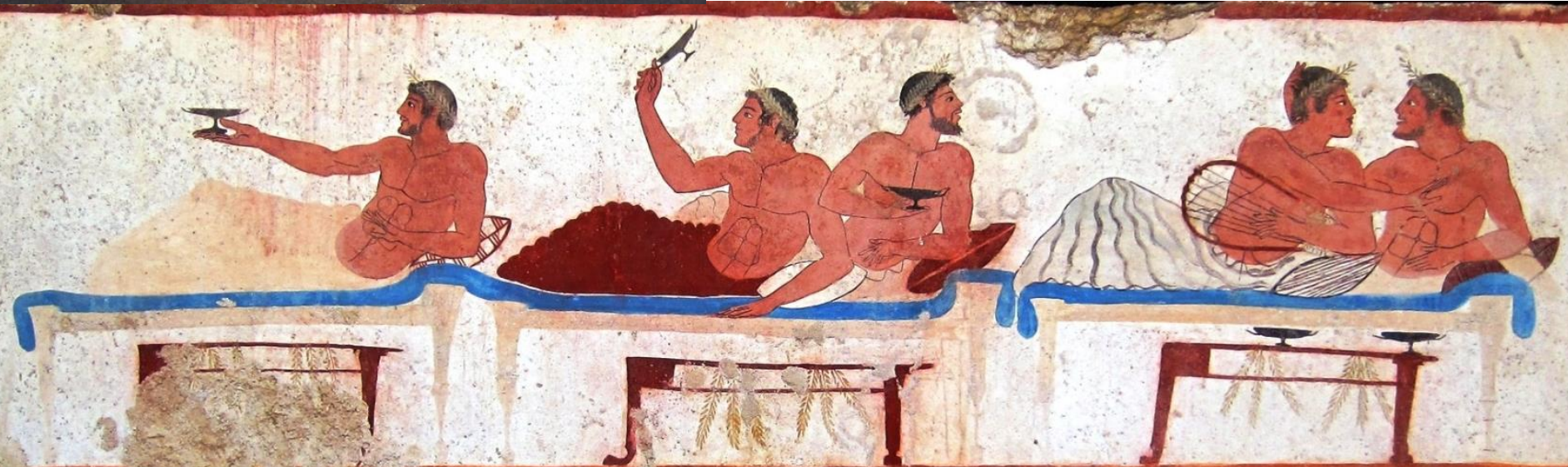

Εικόνα 91

Και οι άνδρες παίζουν κότταβο...
(γενικά το παιχνίδι εικονίζεται
σε πάνω από 200 αττικές
αγγειογραφίες!) ....
και στον Τάφο του Βουτηχτή
στην Ποσειδωνία (475 π.Χ.)

Εικόνα 92

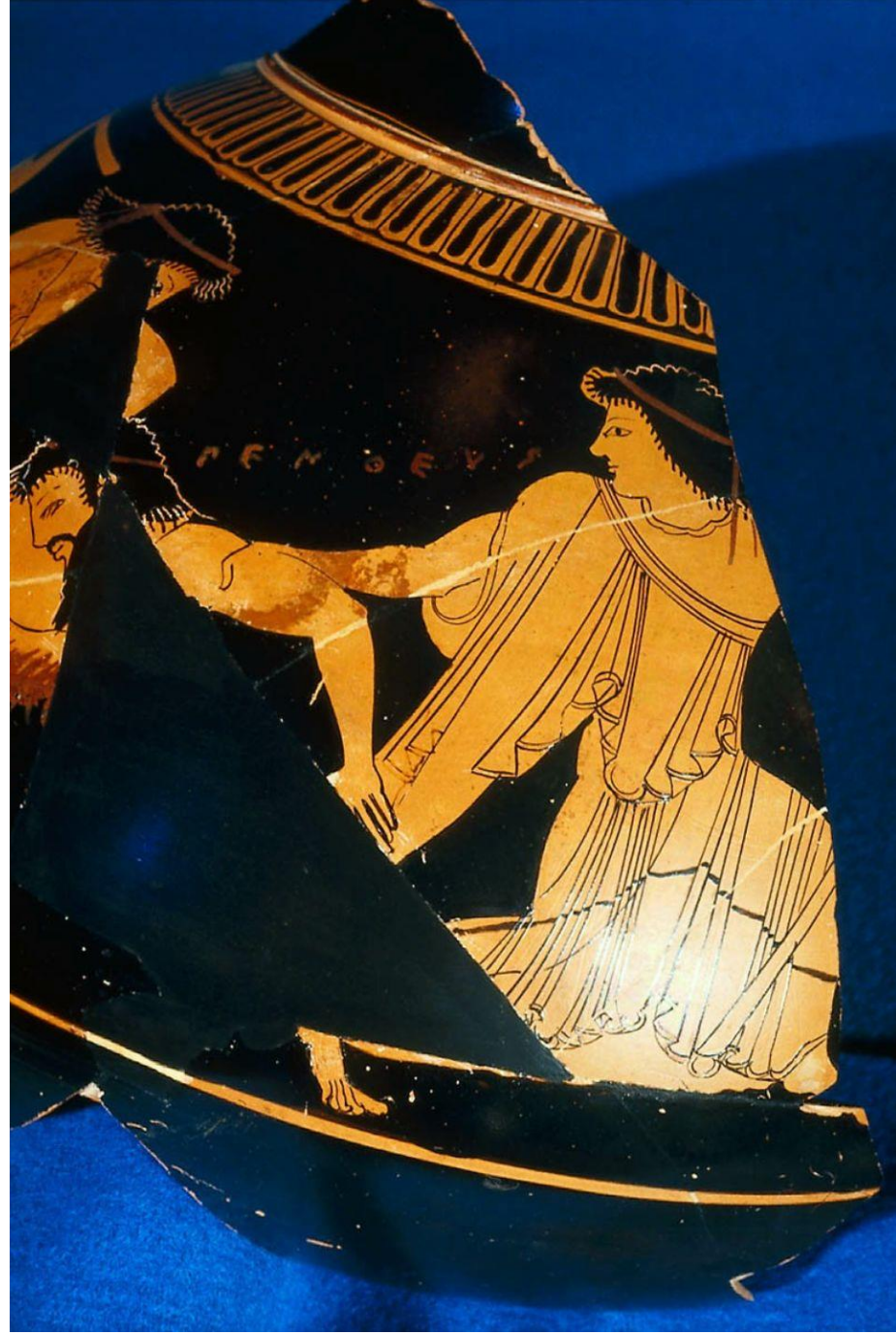
Ευφρόνιος
Ψυκτήρας
στη Βοστώνη
Θάνατος του
Πενθέα

Για πρώτη φορά αυτή η παράσταση στον αττικό Κεραμεικό
(ο μύθος είναι γνωστός κυρίως από τις *Βάκχες* του Ευριπίδη ... που διδάχθηκαν περ. 100 χρόνια αργότερα
Εδώ η γυναίκα που κυρίως του επιτίθεται λέγεται ΓΑΛΕΝΕ (!!!) όχι Αγαύη (η μητέρα του)
Υπήρχε και τραγωδία *Πενθεύς* του Αιχύλου, αλλά δεν σώθηκαν παρά μόνο λίγοι στίχοι ...
αλλά και αυτή ήταν μεταγενέστερη του αγγείου του Ευφρόνιου

Εικόνα 94

Εικόνα 95

Εικόνα 96

Ευφρόνιος

Κύλικα στο Μόναχο
του κεραμέα Καχρυλίωνα
(ΕΠΟΙΗΣΕ)

ΕΥΦΡΟΝΙΟΣ ΕΓΡΑΦΣΕΝ

Κοραλλί επίχρυσμα =
πειραματισμός
στην τεχνική

ΛΕΑΓΡΟΣ ΚΑΛΟΣ

Ιππική
ενδυμασία:
Πέτασος,
Χλαμύδα,
ψηλές
μπότες

(πέτασος και
παρόμοιες
μπότες
φορούν
και οι
οδοιπόροι)

Ευφρόνιος

Κύλικά στο Μόναχο – ανάπτυγμα

Α- Β όψη =
Ηρακλής και βόδια του
Γηρυόνη

Εικόνα 98

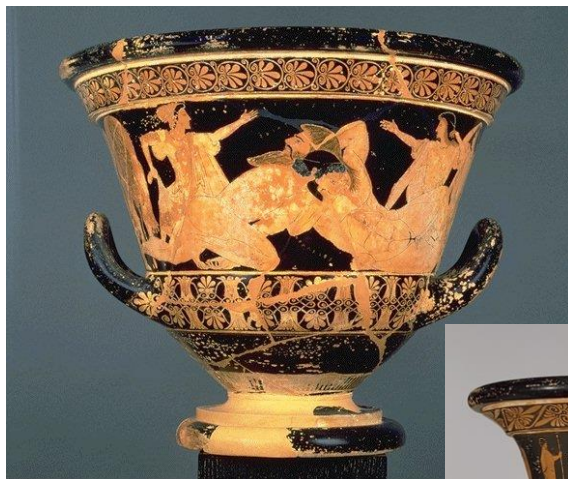

Όρθος = δικέφαλος σκύλος, αδελφός του Κέρβερου και της Λερναίας Ύδρας

Ο καλυκωτός κρατήρας = επίσης ένα σχετικά νέο σχήμα που εμφανίζεται με την αρχή του ερυθρόμορφου ρυθμού ... αλλά οι παλαιότεροι ζωγραφίστηκαν από καθαρά μελανόμορφους αγγειογράφους – ο παλαιότερος μάλιστα ζωγραφίστηκε από τον Εξηκία (όστρακα στο Μουσείο της Αγοράς)

Εικόνα 100

Εικόνα 101

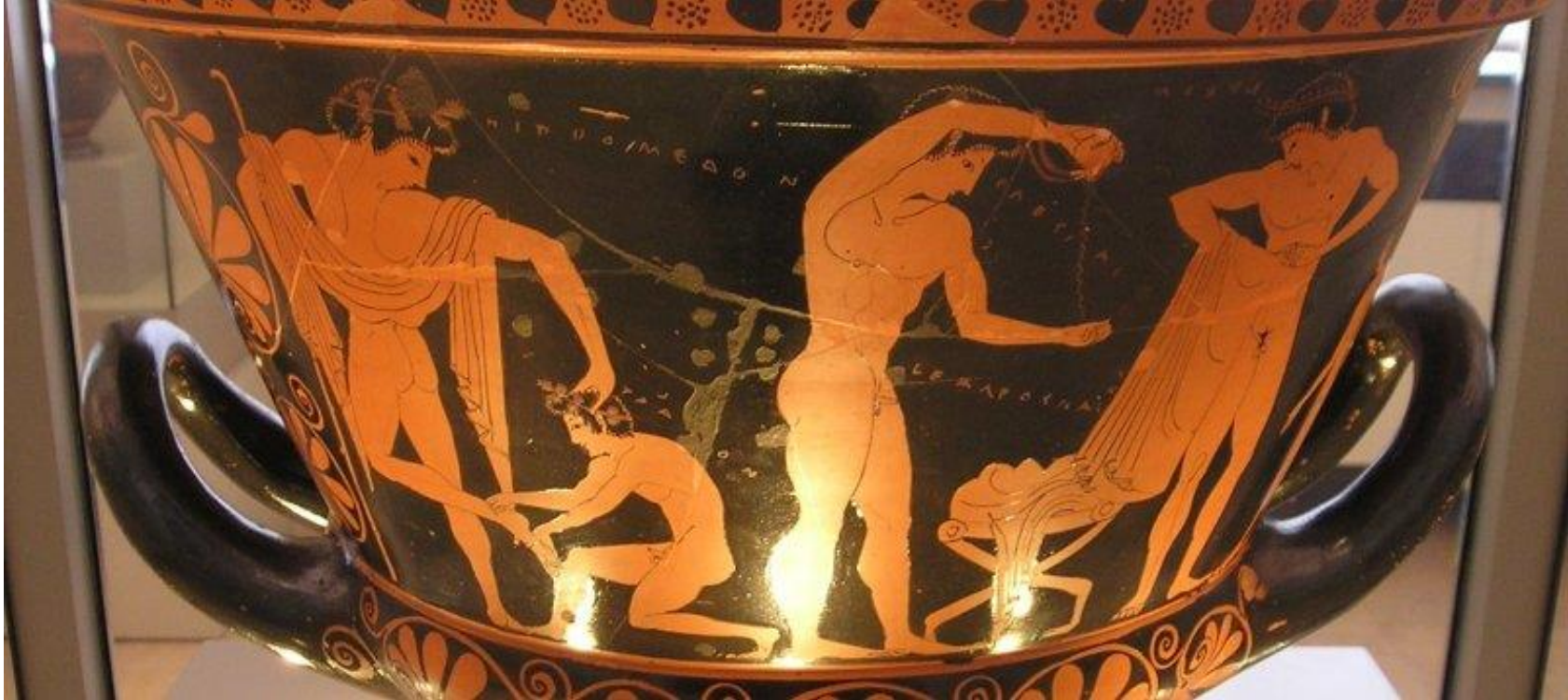

Εικόνα 102

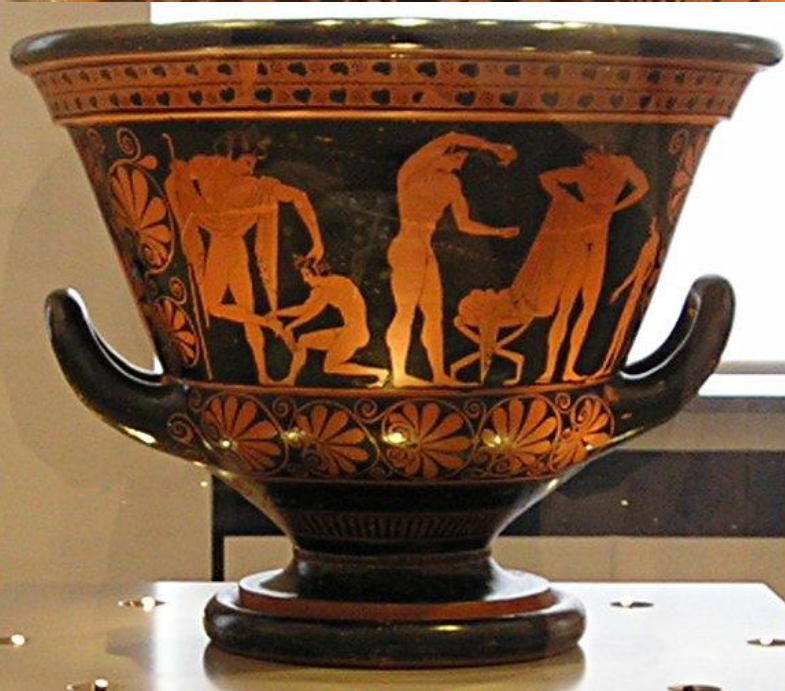

Εικόνα 103

Εικόνα 104

Εικόνα 105

Ευφρόνιος,
καλυκωτός κρατήρας
Βερολίνο
Κύρια όψη

(περ. 15 χρόνια μετά
από τον καλυκωτό
του Εξηκία)

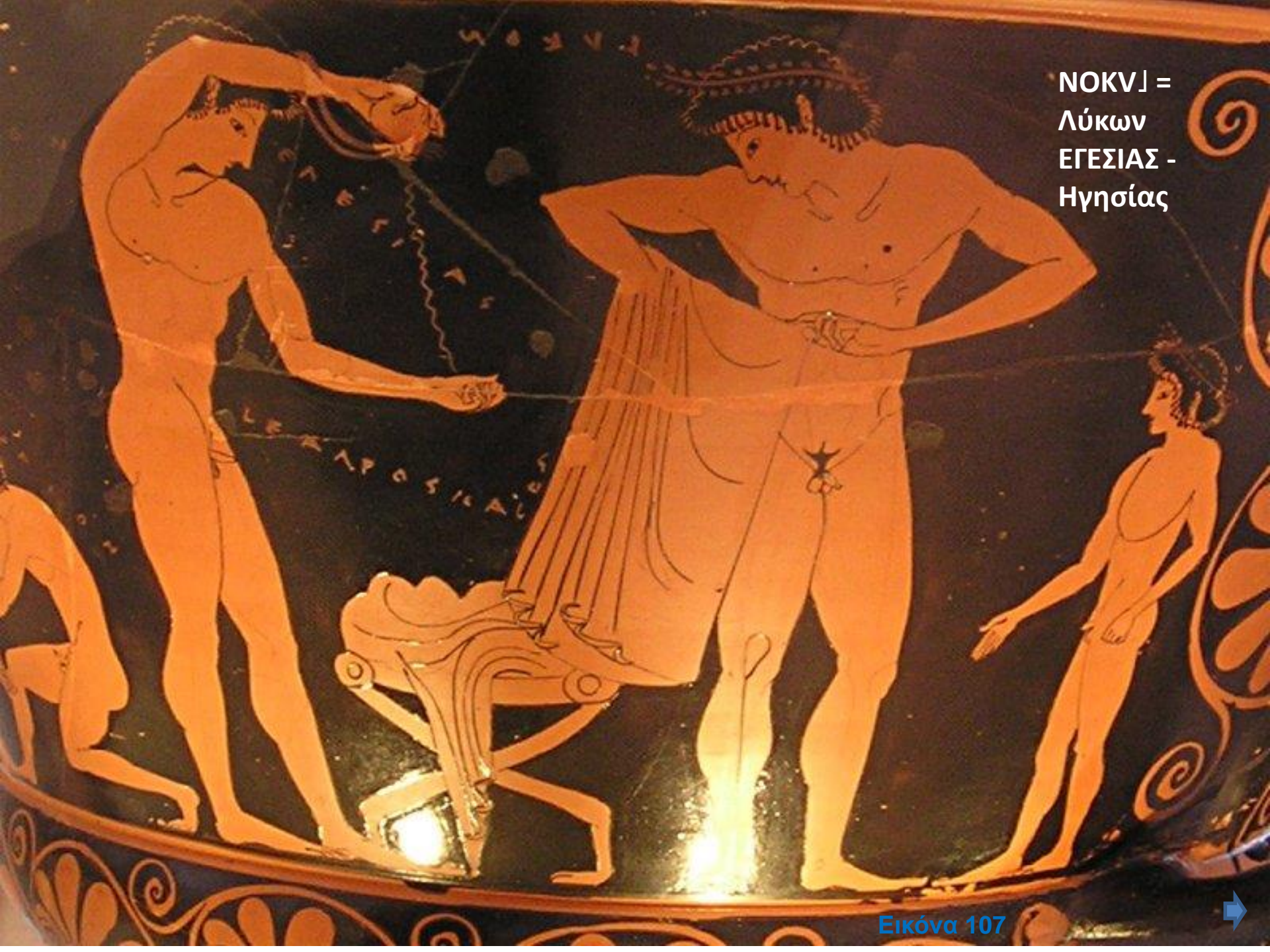

Εικόνα 106

Ευφρόνιος, καλυκωτός κρατήρας, Βερολίνο, πίσω όψη = 'σπουδή' στις στάσεις του γυμνού ανδρικού σώματος

ΝΟΚΝ] =
Λύκων
ΕΓΕΣΙΑΣ -
Ηγησίας

Εικόνα 107

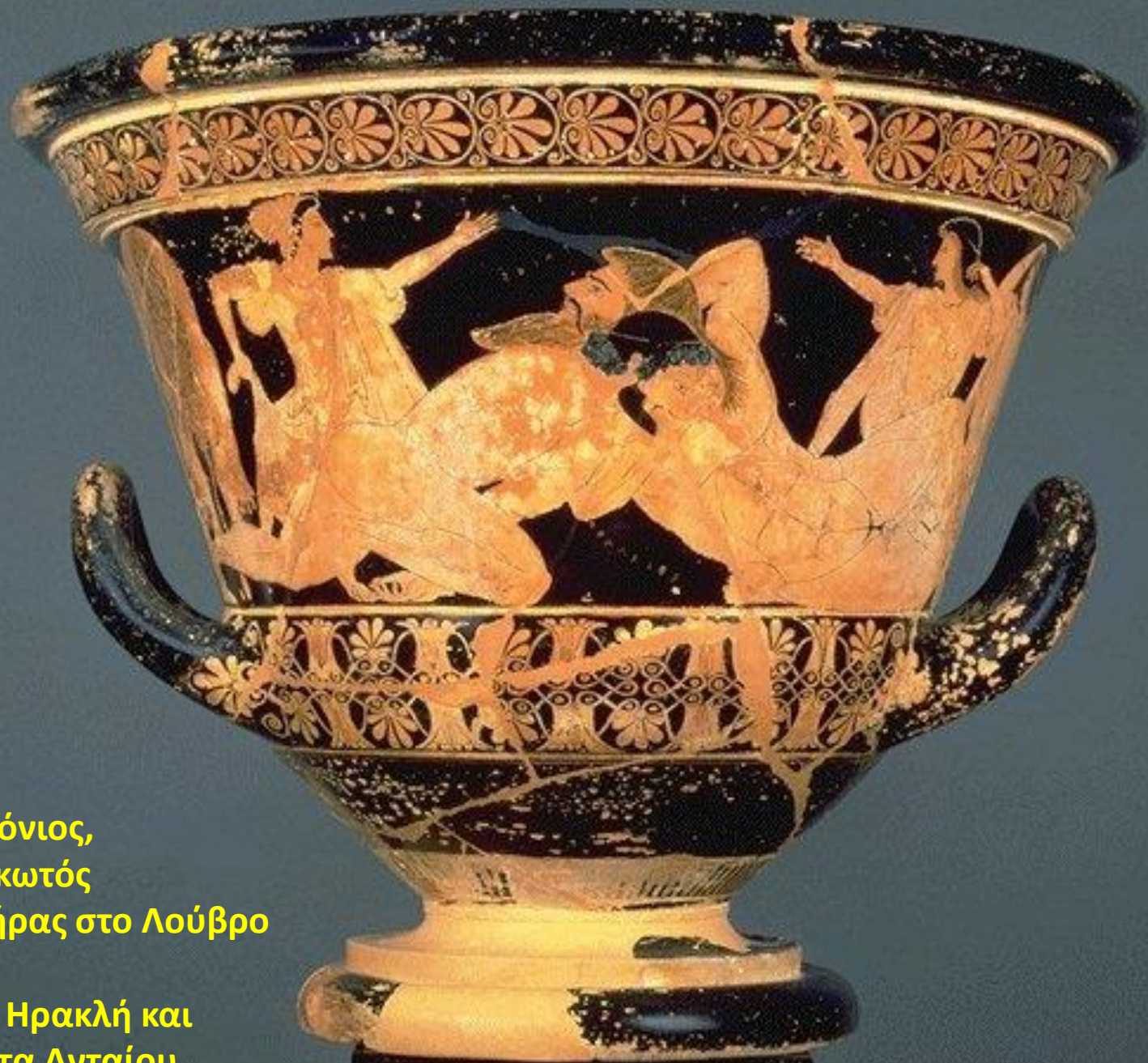
Λέαγρος Καλός

Ιστορικό Πρόσωπο ο Λέαγρος
Ήταν συνομήλικος του
Θεμιστοκλή, άρα θα είχε
γεννηθεί το 525 π.Χ.
(ήταν «συνέφηβοι»)

Το 465 π.Χ. σκοτώθηκε στη
Δραβήσκο (σήμερα Νομός
Δράμας) σε επιχειρήσεις των
Αθηναίων

Πριν το 480 π.Χ. είχε αφιερώσει
άγαλμα στον βωμό των Δώδεκα
Θεών στην Αγορά της Αθήνας

Καταγόταν από τον Δήμο των
Κεραμέων, γι' αυτό ίσως τον
αναγράφουν πολύ συχνά σε
αγγεία και για πολύ καιρό
(από το 515 έως και το 470 π.Χ.)

Ευφρόνιος,
Καλυκωτός
κρατήρας στο Λούβρο

Πάλη Ηρακλή και
γίγαντα Ανταίου

HERAKLES UND ANTAIOS

KRATER DES EUPHRONIOS
PARIS, LOUVRE

Εικόνα 110

Οι γυναίκες = πίσω = μικρότερου μεγέθους:
προσπάθεια απόδοσης προοπτικής

Εικόνα 111

Vase Number **275007**

Fabric **ATHENIAN**

Technique **RED-FIGURE**

Shape Record **KRATER, CALYX FRAGMENTS**

Date Range **525-475**

Inscriptions **Named: SMIKROS**

Inscriptions **Named: THODEMOS, MELAS, SYKO**

Inscriptions **Inscription: OPOLLON SE TE KAI MAKAI [RAN...]**

Inscriptions **Transcription: LEAGROS**

Inscriptions **Kalos/Kale: LEA[GROSKALOS]**

Attributed To **EUPHRONIOS by BEAZLEY**

Decoration **B: SYMPOSIUM, YOUTH, LAMPSTAND WITH LADLES, LYRE SUSPENDED, FIGURE WITH OINOCHOE AT DINOS**

Decoration **A: SYMPOSIUM, MEN AND YOUTH (NAMED, THODEMOS, MELAS, SMIKROS) RECLINING ON KLINAI SOME WITH CUPS, WOMAN PLAYING PIPES (SYKO), TABLE WITH FOOD AND CUP, KITHARA AND PIPES CASE SUSPENDED, INSCRIPTION**

Collection **1: Philadelphia (PA), Market**

Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 9400**

Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 9403**

Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 8935**

Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 9235**

Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 9236**

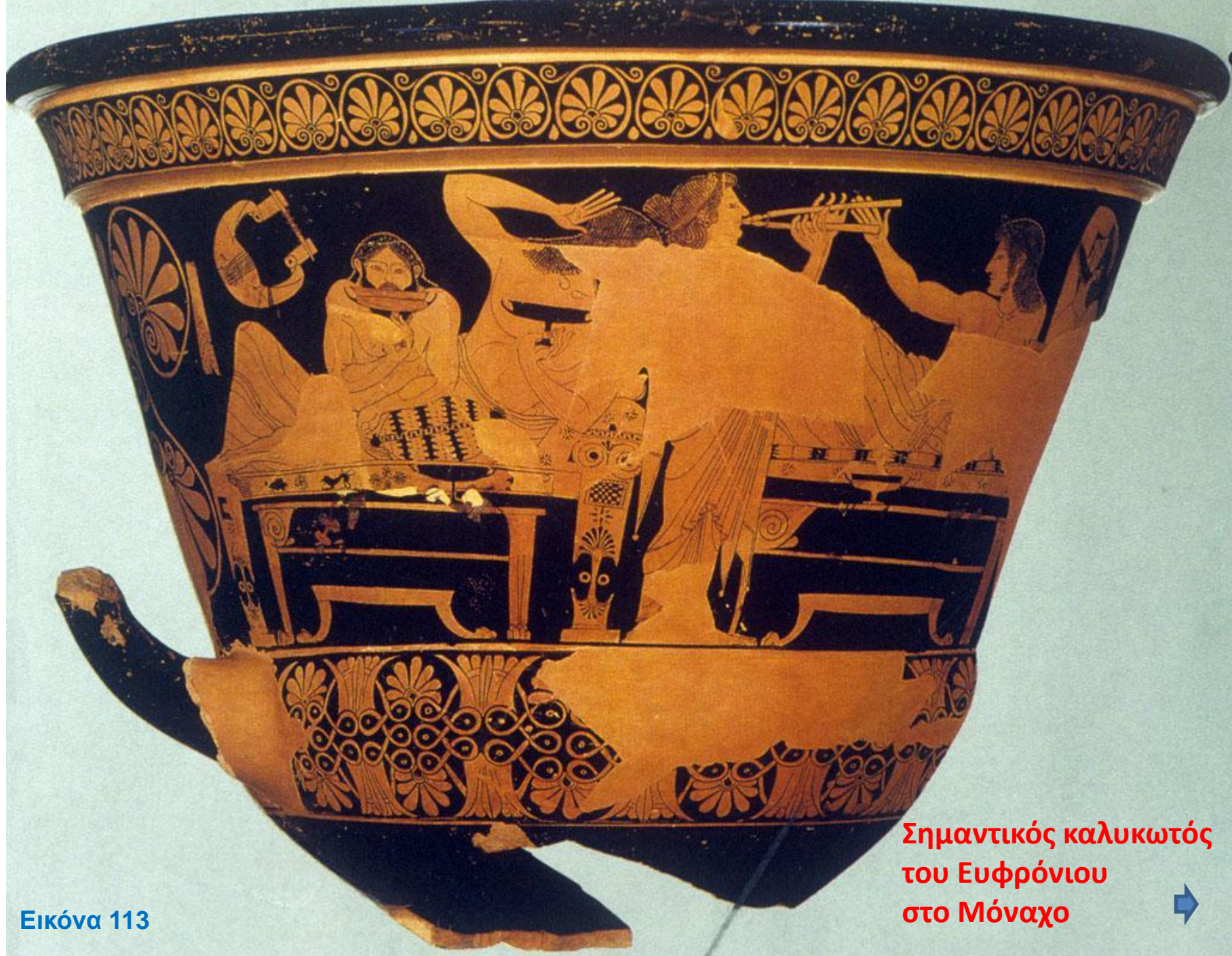
Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 8945**

Collection **2: Munich, Antikensammlungen: 9404**

**Σημαντικός καλυκωτός του
Ευφρόνιου στο Μόναχο**

Τον πούλησαν οι αρχαιοκάπηλοι κομμάτι κομμάτι για να πάρουν περισσότερα χρήματα !

Εικόνα 113

Σημαντικός καλυκωτός
του Ευφρόνιου
στο Μόναχο

Εικόνα 114

↓
ΜΕΛΑΣ, ΘΕΟΔΗΜΟΣ

↓
ΣΜΙΚΡΟΣ ΕΚΦΑΝΤΙΔΑΣ = τραγουδάει!
«ΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝ ...

Εικόνα 115

ΘΕΟΔΗΜΟΣ = κατά μέτωπο απόδοση του προσώπου

Εικόνα 116

Σημαντικός καλυκωτός
του Ευφρόνιου
στο Μόναχο (πίσω όψη)

Εικόνα 117

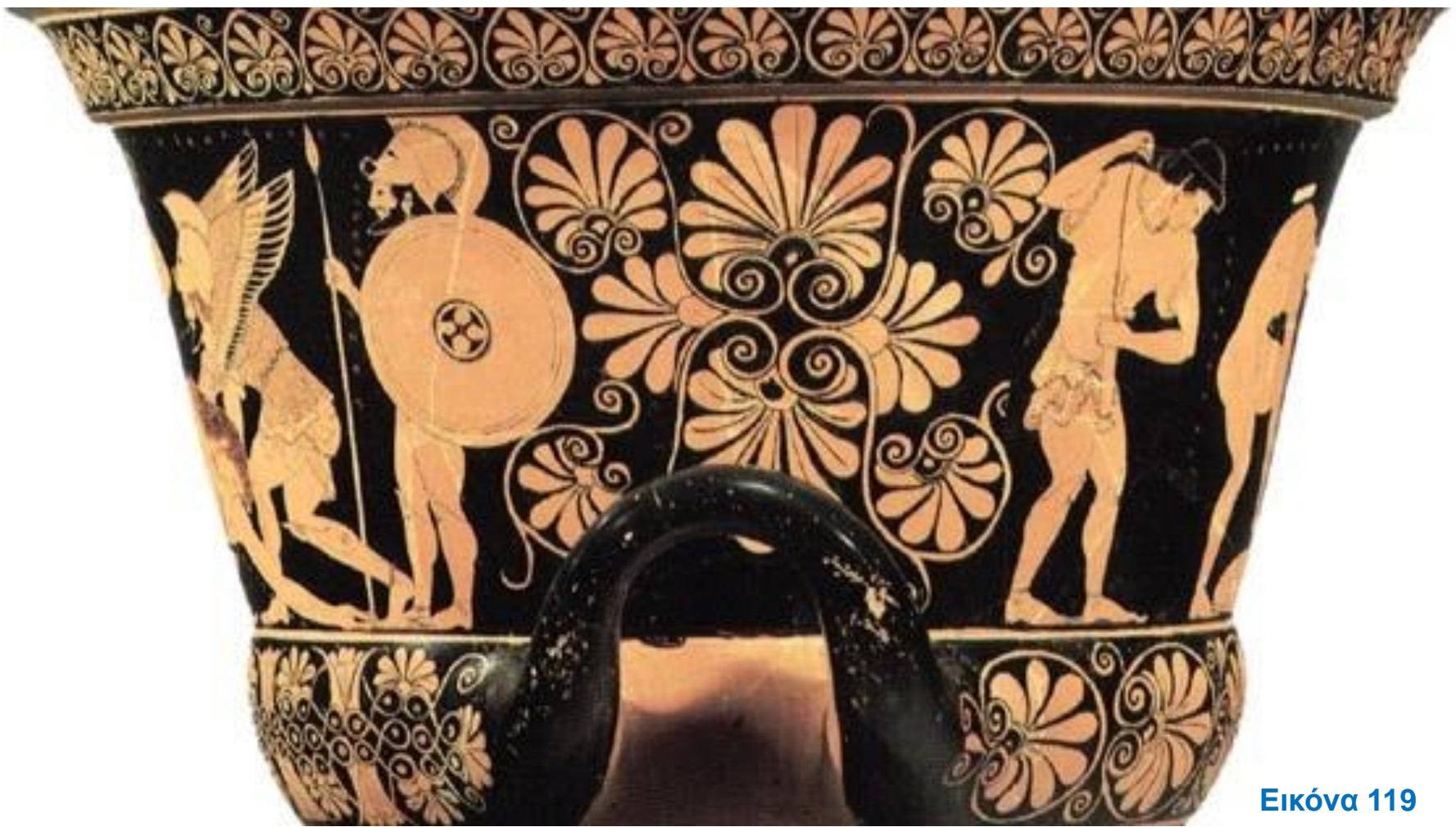
Ευφρόνιος = το αριστούργημά του = καλυκωτός κρατήρας, κάποτε στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης – τώρα πίσω στην Ιταλία.

Πίσω όψη: Ίππασος (Ίππσος), Μέδων, Άκαστος

Εικόνα 118

Εικόνα 119

Ευφρόνιος = το αριστούργημά του = καλυκωτός κρατήρας, κάποτε στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης – τώρα στην Ιταλία.

Πλαϊνή όψη

Κεραμέας Ευξίθεος = έκανε και τους καλυκωτούς κρατήρες του Λούβρου και του Βερολίνου και του Ηρακλή με τον Κύκνο

ΕΥΧΣΙΘΕΟΣ

Εικόνα 120

ΕΠΟΙΗΣΕ

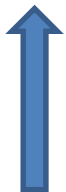

Εικόνα 121

Στην *Ιλιάδα* δεν συμμετέχει ο Ερμής στο επεισόδιο του Σαρπηδόνα ...

Εικόνα 122

... στην *Ιλιάδα* ο νεκρός δεν είναι ματωμένος, γιατί ο Απόλλων τον έχει πλύνει με αμβροσία

Και εδώ, όπως και στην κύλικα της Villa Giulia, βλέπουμε ότι ο Ευφρόνιος είχε υπόψη του κάποια άλλη παράδοση του μύθου του Σαρπηδόνα και όχι την εκδοχή της *Ιλιάδας* ...

Τέλος Ενότητας

Άλλοι αγγειογράφοι δίγλωσσων
αγγείων –

Πρωτοπόροι (520 - 500 π.Χ.) (Μέρος Α)

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Ευρυδίκη Κεφαλίδου. «Αττική ερυθρόμορφη αγγειογραφία της αρχαϊκής εποχής. Άλλοι αγγειογράφοι δίγλωσσων αγγείων - Πρωτοπόροι (520 - 500 π.Χ.) (Μέρος Α).». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ARCH4/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

1. A Terracotta Attic Red-figure Vase Fragment, Attributed to Euphronios, Ancient Art, All rights reserved,

<https://www.flickr.com/photos/antiquitiesproject/4845098912/>

2. 200024, Karlsruhe, Badisches Landesmuseum, Karlsruhe, Badisches Landesmuseum, B120, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?recordCount=1&id={9F38D809-17AE-45A5-8611-E1F45ABA5C02}&fileName=IMAGES200%2FGER07%2FCVA.GER07.326.3%2F&returnPage=&start=>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

3. 200024, Karlsruhe, Badisches Landesmuseum, Karlsruhe, Badisches Landesmuseum, B120, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?recordCount=1&id={9F38D809-17AE-45A5-8611-E1F45ABA5C02}&fileName=IMAGES100%2F200%2F200024.UH%2F&returnPage=&start=>

4. 200024, Karlsruhe, Badisches Landesmuseum, Karlsruhe, Badisches Landesmuseum, B120, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?recordCount=1&id={9F38D809-17AE-45A5-8611-E1F45ABA5C02}&fileName=IMAGES200%2FGER07%2FCVA.GER07.326.1%2F&returnPage=&start=>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

5. 200025, Odessa, Museum of Western and Eastern Art, Odessa, Museum of Western and Eastern Art, 26602, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?newwindow=true&id={A271B3A6-D10F-4806-AD6B-DE4041B12EE4}>

6. Delicate Alabastron in Patterned Alabaster. Egypt, Ptolemaic- Roman Period, c. 300 BC. - 100 AD., Ira & Larry Goldberg Auctioneers,

http://images.goldbergauctions.com/php/lot_auc.php?site=1&sale=33&lot=936&lang=1

7. Unknown, Alabastron, (c) Davis Museum and Cultural Center, Wellesley College 2010,

<http://mobius.wellesley.edu/detail.php?t=objects&type=browse&f=culture&s=Egyptian&record=1>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

8. "Alabastron Boread Louvre L27" by Cocomb Group - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-05-09. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alabastron_Boread_Louvre_L27.jpg#mediaviewer/File:Alabastron_Boread_Louvre_L27.jpg

9. "1065 - Keramikos Museum, Alabastron with courtship scene - Photo by Giovanni Dall'Orto, Nov 12 2009" by Giovanni Dall'Orto. - Own work. Licensed under Attribution via Wikimedia Commons -

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1065> -

[Keramikos Museum, Alabastron with courtship scene -](#)

[Photo by Giovanni Dall%27Orto, Nov 12 2009.jpg#mediaviewer/File:1065 -](#)

[Keramikos Museum, Alabastron with courtship scene -](#)

[Photo by Giovanni Dall%27Orto, Nov 12 2009.jpg](#)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

10. Unknown, Alabastron, 6th - 4th century B.C., Glass, 13.2 cm (5 3/16 in.), The J. Paul Getty Museum, Villa Collection, Malibu, California, Open Content Program, <http://www.getty.edu/art/collection/objects/221456/unknown-maker-alabastron-greek-6th-4th-century-bc/>

11. Αμφορέας ύψος 39,5 εκ. 530-520 π.Χ. Βρετανικό Μουσείο, GR 1980.10-29.1, <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/psiax-2,%20Dionysos-Satyroi.htm>

12. Black-figured neck-amphora, signed by the potter Andokides; attributed to the painter Psiax, © The Trustees of the British Museum
http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_objects/gr/b/black-figured_neck-amphora.aspx

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

13. "Dionysos kantharos BM B589" by Psiax - Jastrow (2006). Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dionysos_kantharos_BM_B589.jpg#media_viewer/File:Dionysos_kantharos_BM_B589.jpg

14. Psiax, Herakles Strangling the Nemean Lion, amphora, c. 525 B.C.,
http://www.oneonta.edu/faculty/farberas/arth/ARTH209/archaic_vases.html
(http://www.oneonta.edu/faculty/farberas/arth/Images/ARTH209images/Vases/archaic/Psiax_Heracles_lion.jpg)

15. Psiax, Herakles Strangling the Nemean Lion, amphora, c. 525 B.C.,
http://www.oneonta.edu/faculty/farberas/arth/ARTH209/archaic_vases.html
(http://www.oneonta.edu/faculty/farberas/arth/Images/ARTH209images/Vases/archaic/Psiax_heracles_lion_det.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

16. "Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 03" by User:MatthiasKabel - Own work. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 03.jpg#mediaviewer/File:Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 03.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amphora_520BC_Psiax_Staatliche_Antikensammlungen_Starke_Frauen_Kat_96_03.jpg#mediaviewer/File:Amphora_520BC_Psiax_Staatliche_Antikensammlungen_Starke_Frauen_Kat_96_03.jpg)

17. "Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 02" by User:MatthiasKabel - Own work. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 02.jpg#mediaviewer/File:Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 02.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amphora_520BC_Psiax_Staatliche_Antikensammlungen_Starke_Frauen_Kat_96_02.jpg#mediaviewer/File:Amphora_520BC_Psiax_Staatliche_Antikensammlungen_Starke_Frauen_Kat_96_02.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

18. "Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 01" by User:MatthiasKabel - Own work. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 01.jpg#mediaviewer/File:Amphora 520BC Psiax Staatliche Antikensammlungen Starke Frauen Kat 96 01.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amphora_520BC_Psiax_Staatliche_Antikensammlungen_Starke_Frauen_Kat_96_01.jpg#mediaviewer/File:Amphora_520BC_Psiax_Staatliche_Antikensammlungen_Starke_Frauen_Kat_96_01.jpg)

19. <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/psiax-1.htm>

20. <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/psiax-1.htm>

21. Eye Cup, c. 520 BC attributed to Psiax (Greek), Detail,

<http://www.clevelandart.org/art/1976.89>

22. Eye Cup, c. 520 BC attributed to Psiax (Greek), Detail,

<http://www.clevelandart.org/art/1976.89>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

23. 200028, Munich, Antikensammlungen, Munich, Antikensammlungen, 2587, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for publication)

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?recordCount=1&id={F9032489-559B-4631-AD35-35627A6F932D}&fileName=IMAGES100%2F200%2F200028.A.DRAW%2F&returnPage=&start=>

24. Amphora MS5399, University of Pennsylvania Museum of Archaeology and Anthropology, <http://www.penn.museum/collections/object/233383>

25. Amphora MS5399, University of Pennsylvania Museum of Archaeology and Anthropology, <http://www.penn.museum/collections/object/233383>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

26. Attributed to Psiax (Greek (Attic), active about 525 - 510 B.C.), Attic Black-Figure Mastos, 520 - 510 B.C., Terracotta, 12.1 x 20.5 x 13 cm (4 3/4 x 8 1/16 x 5 1/8 in.), The J. Paul Getty Museum, Villa Collection, Malibu, California, (Open Content Program)

<http://www.getty.edu/art/collection/objects/13047/attributed-to-psiax-attic-black-figure-mastos-greek-attic-520-510-bc/?dz=0.4937,0.3771,1.01>

27. Attributed to Psiax (Greek (Attic), active about 525 - 510 B.C.), Attic Black-Figure Mastos, 520 - 510 B.C., Terracotta, 12.1 x 20.5 x 13 cm (4 3/4 x 8 1/16 x 5 1/8 in.), The J. Paul Getty Museum, Villa Collection, Malibu, California

<http://www.getty.edu/art/collection/objects/13047/attributed-to-psiax-attic-black-figure-mastos-greek-attic-520-510-bc/?artview=dor9350>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

28. Psiax (Greek (Attic), active about 525 - 510 B.C.), Attic Red-Figure Cup Type A, about 520 B.C., Terracotta, 11 x 27.5 cm (4 5/16 x 10 13/16 in.), The J. Paul Getty Museum, Villa Collection, Malibu, California, (Open Content Program)

<http://www.getty.edu/art/collection/objects/12070/psiax-attic-red-figure-cup-type-a-greek-attic-about-520-bc/?artview=dor14993>

29. Psiax (Greek (Attic), active about 525 - 510 B.C.), Attic Red-Figure Cup Type A, about 520 B.C., Terracotta, 11 x 27.5 cm (4 5/16 x 10 13/16 in.), The J. Paul Getty Museum, Villa Collection, Malibu, California, (Open Content Program)

<http://www.getty.edu/art/collection/objects/12070/psiax-attic-red-figure-cup-type-a-greek-attic-about-520-bc/>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

30. Κύλικά τύπου Γ διάμετρος 29εκ. 520 π.Χ. The State Hermitage Museum, 9270,
<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/psiax-8.htm>

31. Kylix: Hercules with the Horses of Diomedos (depiction at the bottom), Hermes with a Caduceus and Perseus, The State Hermitage Museum,
<http://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage/digital-collection/25.+Archaeological+Artifacts/1049254/?lng=>

32. Πινάκιο διάμετρος 21,5εκ. 520-510 π.Χ. Βασιλεία, Antikenmuseum und Sammlung Ludwig Ka 421,
<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/ar.ag/psiax-11.htm>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

33. Black-figured plate, attributed to the painter Psiax, © The Trustees of the British Museum,

http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_objects/gr/b/black-figured_plate.aspx

34. Psiax (Greek (Attic), active about 525 - 510 B.C.), White-Ground Kyathos, about 520 B.C., Terracotta, 9.6 cm (3 3/4 in.), The J. Paul Getty Museum, Villa Collection, Malibu, California, Gift of Gianfranco Becchina, Getty's Open Content Program,

<http://www.getty.edu/art/collection/objects/8013/psiax-white-ground-kyathos-greek-attic-about-520-bc/>

35. Etruscan Bucchero Kyathos, Ex Royal Athena, Copyright © LiveAuctioneers, All Rights Reserved, http://www.liveauctioneers.com/item/13097363_etruscan-bucchero-kyathos-ex-royal-athena

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

36. AN ATTIC BLACK-FIGURED KYATHOS, ATTRIBUTED TO THE CAYLUS PAINTER (LEAFLESS GROUP), CIRCA 510-500 B.C., © Christie's,

<http://www.christies.com/lotfinder/ancient-art-antiquities/an-attic-black-figured-kyathos-attributed-to-the-5321778-details.aspx?pos=7&intObjectID=5321778&sid=&page=5&lid=1>

37. ETRUSCAN BUCCHERO NIKOSTHENIC AMPHORA,

<http://www.royalathena.com/PAGES/EtruscanCatalog/Vases/LP0803.html>

38. "Nikosthenic amphora Louvre F99" by Related to the BMN Painter - Jastrow (2006). Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nikosthenic_amphora_Louvre_F99.jpg#/media/File:Nikosthenic_amphora_Louvre_F99.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

39. KYATHOS, Attingitoio per vino, veniva definito vaso "per misura", VII - VI sec. a. C., <http://www.archeoempoli.it/kyathos.htm>

40. Kantharos representing a scene at a gymnasium, black-figure pottery., Greece. Greek Civilization, 5th Century BC. Rome, Museo Nazionale Etrusco Di Villa Giulia (Villa Giulia National Museum, Archaeological Museum) (Photo by DeAgostini/Getty Images), Credit: DEA / G. DAGLI ORTI / contributor, <http://www.gettyimages.com/detail/news-photo/kantharos-representing-a-scene-at-a-gymnasium-black-figure-news-photo/143053062>

41. <http://www.planetware.com/i/map/l/etruscans-and-greeks-in-italy-map.jpg>

42. 12 Etruscan cities, <http://www.the-romans.eu/maps/maps-of-ancient-rome.php> (image: <http://www.the-romans.eu/maps/map-etruria.jpg>)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

43. From a tomb in Tarquinia,

<http://fuckyeahetruscans.tumblr.com/post/3274179007/from-a-tomb-in-tarquinia-age-5th-century-bce>

44. "Symposium scene Nicias Painter MAN" από τον English: Nikias Painter - Marie-Lan Nguyen (User:Jastrow), 2008-05-02. Υπό την άδεια CC BY 2.5 μέσω Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Symposium_scene_Nicias_Painter_MAN.jpg#/media/File:Symposium_scene_Nicias_Painter_MAN.jpg

45.

http://topics.nytimes.com/top/reference/timestopics/subjects/e/euphronios_krater/index.html

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

46. Cerveteri - Tumuli (Burial Mounds), <http://www.italia.it/en/travel-ideas/unesco-world-heritage-sites/necropolises-of-tarquinia-and-cerveteri.html#prettyPhoto>

(image:

http://www.italia.it/fileadmin/src/img/cluster_gallery/siti_unesco/necropoli_tarquinia_cerveteri/cerveteri_tumulii.jpg)

47. <http://www.secretearth.com/attractions/1537-banditaccia-necropolis-cerveteri>

(image: http://cdn.secretearth.com/production/11876/banner_11876.jpg)

48. <http://www.pontuali.com/marco/es/visitas-con-guia/roma-y-los-alrededores/402-excursion-musical-exclusiva-los-etruscos-en-medio-dia.html>

49. http://www.cerveteribb.it/tutti/en_territorio.htm

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

50. "Etruscan tomb Cerveteri Italy" by Mogi - Own work. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Etruscan_tomb_Cerveteri_Italy.JPG#/media/File:Etruscan_tomb_Cerveteri_Italy.JPG

51. <http://activewalkingtrips.com/italy/italys-roman-countryside-walk/> (image: http://activewalkingtrips.com/wp-content/photos/italy-roman-countryside/cerveteri_IT01RM878.jpg)

52. <http://www.clas.ufl.edu/ipasa/2009/cerveter.htm>

53.

http://www.canino.info/inserti/monografie/etruschi/tombe_tarquinia/Vasi%20Dipinti/slides/Vasi_Dipinti_03.htm (image:

http://www.canino.info/inserti/monografie/etruschi/tombe_tarquinia/Vasi%20Dipinti/Vasi_Dipinti_03.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

54. M. Bentz, W. Geominy & M. Müller (eds), Tonart: Virtuosität antiker Töpfertechnik, 2010

55. Attic kylix, first 1/2 of V cBC, mended, 10.7"x 2.5", evidence of ancient repair (drill holes), <http://edgarlowen.com/greek-art-sales.shtml> (image: <http://edgarlowen.com/a52/b6293.jpg>)

56. Artist: Paseas, ca. 530-510 B.C., Plate showing Ajax and Cassandra, Public domain, <http://artgallery.yale.edu/collections/objects/1767>

57. <https://aponr.wordpress.com/2012/12/07/ajax-kassandra-and-a-statue-of-athena/>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

58. "Theseus Minotauros Louvre G67" by Paseas - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-06-01. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Theseus_Minotauros_Louvre_G67.jpg#/media/File:Theseus_Minotauros_Louvre_G67.jpg

59. Detail of a Plate by Paseas with Herakles, Hermes and Cerberus in the Boston Museum of Fine Arts, June 2010, ElissaSCA, All rights reserved, <https://www.flickr.com/photos/elissacorsini/5561561106/in/photolist-9tssmA-9tssmw-aai3K1-6eR5Hq>

60. Athenian red-figure plate; mounted archer in oriental costume; inscribed "Miltiades kalos", attributed to Paseas, © Ashmolean Museum, University of Oxford, <http://www.ashmoleanprints.com/image/322166/paseas-plate>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

61. "Discobolus Kleomelos Louvre G111" by Marie-Lan Nguyen - Own work.

Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Discobolus Kleomelos Louvre G111.jpg#/media/File:Discobolus Kleomelos Louvre G111.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Discobolus_Kleomelos_Louvre_G111.jpg#/media/File:Discobolus_Kleomelos_Louvre_G111.jpg)

62. Hippodamas kalos - red-figure lekythos,

<http://www.beazley.ox.ac.uk/tools/pottery/inscriptions/praise.htm> (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

63. Kalistanthe kale - black-figure cup,

<http://www.beazley.ox.ac.uk/tools/pottery/inscriptions/praise.htm> (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

64. <http://www.arcipelago.co/i-mostri-storia/#prettyPhoto> (image: <http://www.arcipelago.co/wp-content/uploads/2014/05/Minotauro.jpg>)

65. "Metropolitan kylix - Man bargaining for sex" by Haiduc - Own work. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Metropolitan_kylix -
_Man bargaining for sex.jpg#/media/File:Metropolitan kylix -
_Man bargaining for sex.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Metropolitan_kylix_-_Man_bargaining_for_sex.jpg#/media/File:Metropolitan_kylix_-_Man_bargaining_for_sex.jpg)

66. "Nike youth Met 28.167" by English: Attributed to the Penthesilea Painter - Marie-Lan Nguyen (2011). Licensed under CC BY 2.5 via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nike_youth_Met_28.167.jpg#/media/File:
Nike youth Met 28.167.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nike_youth_Met_28.167.jpg#/media/File:Nike_youth_Met_28.167.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

67. The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

68. "Eos Memnon Louvre G115" by Signed by Douris (painter) and Kalliades (potter) - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-05-09. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eos_Memnon_Louvre_G115.jpg#/media/File:Eos_Memnon_Louvre_G115.jpg

69. Early red-figure, Plate: 16cm across. c. 6th-5th century BC. Ashmolean Museum 1879.175, Photo: I P Hiley, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

<https://www.beazley.ox.ac.uk/tools/pottery/techniques/early-redfig.htm>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

70. 13363, Rome, Mus. Naz. Etrusco di Villa Giulia, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, 121110,

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?recordCount=1&id={BB34CE7E-A1A5-42A2-91FF-04C4619B8514}&fileName=IMAGES200%2F010516%2F13363.OF2%2F&returnPage=&start=>, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

71. 13363, Rome, Mus. Naz. Etrusco di Villa Giulia, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, 121110,

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?recordCount=1&id={BB34CE7E-A1A5-42A2-91FF-04C4619B8514}&fileName=IMAGES200%2F010516%2F13363.OF1%2F&returnPage=&start=>, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

72. Detail of a Terracotta Kylix Signed by Euphronios as Potter and Attributed to Onesimos as Painter in the Metropolitan Museum of Art, April 2011,

<http://www.ipernity.com/doc/laurieannie/25009957/in/album/727711>

73. "Signature Euphronios Louvre G105" by Euphronios (potter, signed), Onesimos (painter) - Jastrow (2007). Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Signature Euphronios Louvre G105.jpg#/media/File:Signature Euphronios Louvre G105.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Signature_Euphronios_Louvre_G105.jpg#/media/File:Signature_Euphronios_Louvre_G105.jpg)

74. "Rider Euphronios Louvre G105" by Signed by Euphronios (potter); Onesimos (painter) - Jastrow (2006). Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rider Euphronios Louvre G105.jpg#/media/File:Rider Euphronios Louvre G105.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rider_Euphronios_Louvre_G105.jpg#/media/File:Rider_Euphronios_Louvre_G105.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

75. ΕΥΦΡΟΝΙΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕΝ / Euphronios made it, Egisto Sani, All rights reserved, <https://www.flickr.com/photos/69716881@N02/7045935239/>

76. A Magnificent and Highly Important Attic Red-figure Kylix Signed by Euphronios, Very Possibly the Earliest Extant Work by Euphronios, Ancient Art, All rights reserved, <https://www.flickr.com/photos/antiquitiesproject/5773916337/>

77. Kylix (Wine Cup -- Circa 520bc) Signed By Euphronios, One Of The Greats Of Greek Vase Painting. Height 4-13/16", Rim Diameter 13-1/16" Sold At Auction At Sotheby's, New York For \$742,000 In 1990 From Nelson Bunker Hunt Collection. Image Credit: Sotheby's, New York,

<http://www.scoop.co.nz/stories/HL0511/S00087.htm> and

<http://www.scoop.co.nz/stories/HL0601/S00076.htm>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

78. <http://vernonsilver.com/news/2010/12/31/lost-chalice/>

79. Police photos of the kylix after they dropped it, showing the shattered Sarpedon side on the floor of the Medici's warehouse (above) and the less important but undamaged side of the kylix (right), Photographs: Courtesy Giacomo Medici,

http://www.brianrwilliams.com/lesson_plans/HNLA101/FA10/HNLA101_Study_Guide.pdf

80. Wine Cup Base Reads "Euphronios Painted [This]" Image: Sotheby's, New York,

<http://www.scoop.co.nz/stories/HL0511/S00087.htm>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

81. 7043, Rome, Mus. Naz. Etrusco di Villa Giulia, Private, Collection unknown, New York (NY), Market, Sotheby's, Texas, Hunt Collection, Malibu (CA), The J. Paul Getty Museum, 5, The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

<http://www.beazley.ox.ac.uk/xdb/ASP/recordDetailsLarge.asp?newwindow=true&id={2AAFCD9F-2F43-4FE5-B9F3-3586B7D57D3F}>

82. Eye Cup, c. 520 BC attributed to Psiax (Greek), Detail,

<http://www.clevelandart.org/art/1976.89>

83. Wine cup details: Lycian hero Sarpedon from Homer's Iliad, bleeding as he is carried away from Trojan battlefield by Thanatos, god of death. Image--Sotheby's, New York. <http://www.scoop.co.nz/stories/HL0511/S00087.htm>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

84. <https://www.pinterest.com/pin/226517056234687713/> (image: [https://s-media-cache-](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/7b/f8/a1/7bf8a14a2ad7e1988f62ff6b18383e6b.jpg)

[ak0.pinimg.com/736x/7b/f8/a1/7bf8a14a2ad7e1988f62ff6b18383e6b.jpg](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/7b/f8/a1/7bf8a14a2ad7e1988f62ff6b18383e6b.jpg))

85. <http://img.scoop.co.nz/stories/images/0905/7211310b895b6fed6fc4.jpeg>

86. Psykter, ©2009 Shiro Kawashima, All Rights Reserved,

http://www.vdgatta.com/en_note_pottery_psykter.html

87. The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

88. The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

89. The Beazley Archive, (This image is under copyright. Not for Publication. It may be used only for educational purposes.)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

90. <http://img.scoop.co.nz/stories/images/0905/7211310b895b6fed6fc4.jpeg>

91. "Cottabos player Louvre CA1585" by Pamphaios, potter (signed) - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-06-15. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cottabos_player_Louvre_CA1585.jpg#/media/File:Cottabos_player_Louvre_CA1585.jpg

92. "Paestum tombeau plongeur c1" by Velvet - Own work. Licensed under Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paestum_tombeau_plongeur_c1.jpg#mediaviewer/File:Paestum_tombeau_plongeur_c1.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

93. Wine cooler (psykter) with the death of Pentheus, Euphronios, Museum of Fine Arts, Boston, <http://www.mfa.org/collections/object/wine-cooler-psykter-with-the-death-of-pentheus-153856>

94. Wine cooler (psykter) with the death of Pentheus, Euphronios, Museum of Fine Arts, Boston, <http://www.mfa.org/collections/object/wine-cooler-psykter-with-the-death-of-pentheus-153856>

95. Wine cooler (psykter) with the death of Pentheus, Euphronios, Museum of Fine Arts, Boston, <http://www.mfa.org/collections/object/wine-cooler-psykter-with-the-death-of-pentheus-153856>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

96. "Rider Staatliche Antikensammlungen 2620 full" by Kachrylion (potter); Euphronios (Painter) - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-02-10. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rider Staatliche Antikensammlungen 2620 full.jpg#/media/File:Rider Staatliche Antikensammlungen 2620 full.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rider_Staatliche_Antikensammlungen_2620_full.jpg#/media/File:Rider_Staatliche_Antikensammlungen_2620_full.jpg)

97. "Rider Staatliche Antikensammlungen 2620" by Kachrylion (potter); Euphronios (Painter) - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-02-10. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rider Staatliche Antikensammlungen 2620.jpg#/media/File:Rider Staatliche Antikensammlungen 2620.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rider_Staatliche_Antikensammlungen_2620.jpg#/media/File:Rider_Staatliche_Antikensammlungen_2620.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

98. "Euphronios Schale" από τον de:Adolf Furtwängler (1853 - 1907) -

<http://digi.ub.uni->

[heidelberg.de/diglit/furtwaengler1924/0004?sid=318c021a07c4125e96f4bcc6aa8](http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/furtwaengler1924/0004?sid=318c021a07c4125e96f4bcc6aa8)

2987. Υπό την άδεια Κοινό Κτήμα μέσω Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euphronios_Schale.JPG#/media/File:Euphronios_Schale.JPG

99. "Herakles Geryon Staatliche Antikensammlungen 2620" by Kachrylion (potter);

Euphronios (Painter) - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-02-10. Licensed under

Public Domain via Wikimedia Commons -

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Herakles_Geryon_Staatliche_Antikensammlungen_2620.jpg#/media/File:Herakles_Geryon_Staatliche_Antikensammlungen_2620.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

100. A 26746, Attic black-figure calyx krater© NATIONAL ARCHAEOLOGICAL MUSEUM, <http://www.namuseum.gr/collections/vases/archaic/archaic14-en.html>

101. Cratère en calice attique à figures rouges, musée du Louvre, © 1993 RMN / Hervé Lewandowski, <http://www.louvre.fr/en/oeuvre-notices/attic-red-figure-calyx-krater-0>

102. Terracotta calyx-krater (bowl for mixing wine and water), Attributed to the Nekyia Painter, The Metropolitan Museum of Art, Open Access for Scholarly Content (OASC), <http://www.metmuseum.org/collection/the-collection-online/search/248093>

103. AN APULIAN RED-FIGURED CALYX-KRATER, ATTRIBUTED TO THE DARIUS PAINTER, CIRCA 340-320 B.C.,
http://www.christies.com/LotFinder/custom/lot_details.aspx?intObjectID=5207562

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

104. Krater af Euphronios i Berlin

<http://klassisk.ribeatedralskole.dk/steder/berlin/antikensammlungen/euphronios/euphronios.htm>

105. Krater af Euphronios i Berlin

<http://klassisk.ribeatedralskole.dk/steder/berlin/antikensammlungen/euphronios/euphronios.htm>

106. <http://viciodapoesia.com/2013/08/page/2/> (image:

<https://viciodapoesia.files.wordpress.com/2013/08/a-calix-krater-3.jpg>)

107. Krater af Euphronios i Berlin

<http://klassisk.ribeatedralskole.dk/steder/berlin/antikensammlungen/euphronios/euphronios.htm>

108. Krater af Euphronios i Berlin

<http://klassisk.ribeatedralskole.dk/steder/berlin/antikensammlungen/euphronios/euphronios.htm>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

109. Cratère en calice attique à figures rouges, musée du Louvre, © 1993 RMN / Hervé Lewandowski, <http://www.louvre.fr/en/oeuvre-notices/attic-red-figure-calyx-krater-0>

110. <https://www.studyblue.com/notes/note/n/ancient-greece/deck/12984997>
(image:

<https://s3.amazonaws.com/classconnection/601/flashcards/5924601/jpg/17euphronios-antaios-bw-medium-14A19B130FD0822BDE4.jpg>)

111. "Herakles Antaios Louvre G103" by Bibi Saint-Pol - Own work. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Herakles_Antaios_Louvre_G103.jpg#/media/File:Herakles_Antaios_Louvre_G103.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

112. "Herakles Antaios Louvre G103 n2" by Jastrow - Own work. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Herakles Antaios Louvre G103 n2.jpg#/media/File:Herakles Antaios Louvre G103 n2.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Herakles_Antaios_Louvre_G103_n2.jpg#/media/File:Herakles_Antaios_Louvre_G103_n2.jpg)

113. Euphronios, Portrait of the Vase Painter Smikros in a Symposium, Red-Figure Vase Painting, Greece, 6th c BCE,

<https://www.studyblue.com/notes/n/arth102-midterm/deck/5828768>

(image:

<https://classconnection.s3.amazonaws.com/762/flashcards/4926762/jpg/euphronios2-144623AAFF22D967AF2.jpg>)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

114. "Symposion Staatliche Antikensammlungen 8935 A" by Euxitheos (potter); Euphronios (painter) - User:Bibi Saint-Pol, own work, 2007-02-10. Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Symposion Staatliche Antikensammlung n 8935 A.jpg#/media/File:Symposion Staatliche Antikensammlungen 8935 A.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Symposion_Staatliche_Antikensammlung_n_8935_A.jpg#/media/File:Symposion_Staatliche_Antikensammlungen_8935_A.jpg)

115. <http://sarmata.livejournal.com/14581.html>

116. Euphronios, portrait of the vase painter Smikros in a symposium, calyx krater, Red figure Painter, Greek ca. 510 BC,

<https://www.studyblue.com/notes/n/quiz-1/deck/10056214> (image: <https://classconnection.s3.amazonaws.com/762/flashcards/4926762/jpg/euphronios1-1446238F5A449D530DD.jpg>)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

117. "Euphronios krater side A MET L.2006.10" από τον Jaime Ardiles-Arce (photographer). Krater by Euphronios (painter) and Euxitheos (potter). - Wikipedia:Contact us/Photo submission. Υπό την άδεια Κοινό Κτήμα μέσω Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euphronios krater side A MET L.2006.10.jpg#/media/File:Euphronios krater side A MET L.2006.10.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euphronios_krater_side_A_MET_L.2006.10.jpg#/media/File:Euphronios_krater_side_A_MET_L.2006.10.jpg)

118. "Euphronios krater side B MET L.2006.10" από τον Rolfmueller at the English language Wikipedia. Υπό την άδεια CC BY-SA 3.0 μέσω Wikimedia Commons -

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euphronios krater side B MET L.2006.10.jpg#/media/File:Euphronios krater side B MET L.2006.10.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euphronios_krater_side_B_MET_L.2006.10.jpg#/media/File:Euphronios_krater_side_B_MET_L.2006.10.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων **Εικόνων/Φωτογραφιών**

119. <http://asorblog.org/2012/05/01/changing-attitudes-to-looting-what-are-your-ideas/>

120. Detail of Hypnos on the front of the Euphronios Krater in the Metropolitan Museum of Art, Sept. 2007, <http://www.ipernity.com/doc/laurieannie/24392077>

121. Hypnos, Thanatos, Hermes, Sarpedon, Attic Red-figure Calyx-Krater, by Euphronios, 515 BCE., New York City, Metropolitan Museum of Art, <http://people.clarkson.edu/~ecaldwel/2005SS/syl.html>

122. Detail from, "Euphronios krater side A MET L.2006.10" από τον Jaime Ardiles-Arce (photographer). Krater by Euphronios (painter) and Euxitheos (potter). – Wikipedia:Contact us/Photo submission. Υπό την άδεια Κοινό Κτήμα μέσω Wikimedia Commons -

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euphronios_krater_side_A_MET_L.2006.10.jpg#/media/File:Euphronios_krater_side_A_MET_L.2006.10.jpg